

KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS VŠĮ MEDIJŲ RĖMIMO FONDO EKSPERTŲ ATRANKOS IR FONDO TARYBOS SUDARYMO, FINANSAVIMO SKYRIMO BEI KONTROLĖS PROCESUOSE IŠVADOJE PATEIKTŲ REKOMENDACINIO POBŪDŽIO PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS

Išvada¹ pateikta VŠĮ Medijų rėmimo fondui (toliau – MRF) ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai 2026-03-18 raštu Nr. 4-01-2497. Pirminei pasiūlymų įgyvendinimo stebėsenai (**po 3 mėn. nuo Išvados gavimo**) MRF pateikė informaciją 2026-07-01² (STT reg. Nr. 5-01-9707) ir ją viešai paskelbė: <https://www.medijufondas.lt/lr-stt-korupcijos-rizikos-analizes-isvadoje-pateiktu-pasiulymu-mrf-igyvendinimas>. Kultūros ministerija informaciją pateikė 2026-06-19 raštu Nr. S-1341 (STT reg. Nr. 5-01-9157), ją viešai paskelbė: <https://lrkm.lrv.lt/lt/korupcijos-prevensija/korupcijos-rizikos-analize/>.

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>
1. Kritinės antikorporcinės pastabos			
1. Fondo struktūra ir jo organų veiklos teisinis reguliavimas sudaro sąlygas ir galimybes sistemingai pažeisti nepriklausomumo, nešališkumo ir viešojo intereso prioriteto principus. Esamas teisinis reguliavimas leidžia viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų interesų grupėms – kurios pačios gauna finansavimą – tiesiogiai ar per lobistus dominuoti Taryboje, dalyvauti lėšų skirstymo, taisyklių rengimo ir programų formavimo procesuose. Valstybės, kaip dalininko, įtaka sprendimų priėmimo mechanizme galimai per menka, net esant, pavyzdžiui, galimam šališkumui, nėra numatyto veiksmingo reagavimo mechanizmo. Tai kelia riziką, kad sprendimai gali būti priimami privataus	Kultūros ministerijai imtis teisėkūros iniciatyvos: 1. tobulinant Fondo struktūrą tokiu būdu, kad būtų išvengta dalininkų atstovų ir Tarybos narių dubliavimosi, kelių asociacijų dominavimo Fondo organuose bei užkertant kelią finansavimo gavimu suinteresuotiems asmenims bei juos atstovaujantiems lobistams dalyvauti sprendimų dėl finansavimo skyrimo priėmimo procese (įskaitant buvimą dalininku, finansavimo taisyklių projektų rengimą, svarstymą ir finansuotinių programų kūrimą);	<u>2026-06-19</u> Kadangi Medijų rėmimo fondo tarybos sudėtis, skyrimo ir tvirtinimo tvarka, reikalavimai šio fondo tarybos nariams nustatyti Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme, Kultūros ministerija, planuoja siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Lietuvos Respublikos Seimui tikslinti Visuomenės informavimo įstatymo nuostatas dėl: (1 pasiūlymui) – Medijų rėmimo fondo tarybos nariams keliamų papildomų reikalavimų ir dėl apribojimo tam pačiam asmeniui atstovauti Medijų rėmimo fondo visuotiniame dalininkų susirinkime ir Medijų rėmimo fondo tarybos veikloje;	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.
	2. užtikrinant, kad Taryboje būtų atstovaujami tautinių mažumų	<u>2026-06-19</u>	Planuojama įgyvendinti

¹ Prieiga internete:

<https://stt.lt/korupcijos-prevensija/korupcijos-rizikos-analizes/atliktos-korupcijos-rizikos-analizes/7471?sqid=e71294b16e20baa9f6a35608b413678af33543ce>

² STT prašymu atskirų pasiūlymų įgyvendinimo vertinimui Fondas pateikė patikslintą informaciją 2026-07-20 raštu (STT reg. Nr. 5-01-10886).

intereso pagrindu, o viešosios lėšos skirstomos neskaidriai, ir kartu silpnina pasitikėjimą Fondo veikla (žr. 3.1 skirsnio argumentus).	kalbomis informaciją rengiantys ir skleidžiantys VIRS;	Kadangi Medijų rėmimo fondo tarybos sudėtis, skyrimo ir tvirtinimo tvarka, reikalavimai šio fondo tarybos nariams nustatyti Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme, Kultūros ministerija, planuoja siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Lietuvos Respublikos Seimui tikslinti Visuomenės informavimo įstatymo nuostatas dėl: (2 pasiūlymui) – Medijų rėmimo fondo tarybos sudėties praplėtimo, įtraukiant žiniasklaidos (viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų), rengiančios ir skleidžiančios informaciją tautinių mažumų kalbomis, atstovą;	Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.
	3. praplečiant Fondo tarybos nario įgaliojimų pasibaigimo pagrindus, nustatant su Tarybos nariu sudarytos paslaugų teikimo sutarties ir (ar) Tarybos nario veiklos esminių principų pažeidimų atvejus kaip Tarybos narių įgaliojimų galimo pasibaigimo pagrindą.	<u>2026-06-19</u> Kadangi Medijų rėmimo fondo tarybos sudėtis, skyrimo ir tvirtinimo tvarka, reikalavimai šio fondo tarybos nariams nustatyti Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme, Kultūros ministerija, planuoja siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Lietuvos Respublikos Seimui tikslinti Visuomenės informavimo įstatymo nuostatas dėl: (3 pasiūlymui) – Medijų rėmimo fondo tarybos narių įgaliojimų pasibaigimo pagrindų.	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.
	Fondui: 4. tobulinti teisinį reguliavimą, reglamentuojant Tarybos narių veiklos principus, aiškiai įtvirtinant pareigą Tarybos nariams nusišalinti nuo sprendimų priėmimo dėl juos delegavusių asociacijų narių paraiškų svarstymo ir (ar) visos programos, skirtos finansuoti	<u>2026-07-01</u> Pritarta ir įgyvendinta. Pažymėtina, kad Fondas, įgyvendindamas pasiūlymą tobulinti teisinį reguliavimą, parengė rekomendacijas dėl Fondo tarybos narių nusišalinimo tvarkos, kurias Fondo taryba patvirtino 2025 m. spalio 10 d. sprendimu. Minėtose rekomendacijose aiškiai įtvirtinta Tarybos narių pareiga nusišalinti esant interesų	Neįgyvendinta Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. KRA išvada subjektams pateikta 2026-03-18, todėl Fondo minimos rekomendacijos, kurios jau galiojo ir buvo įvertintos dar

	minėtų asociacijos narių veiklą ir (ar) projektus, paraiškų svarstymo (pavyzdžiui, KPLA atveju);	konfliktui, nustatyti konkretūs atvejai, kada Tarybos narys privalo nusišalinti, nusišalinimo pareiškimo forma ir jos pateikimo būdai, Tarybos pirmininko pareigos kontroliuojant interesų konflikto situacijas, nusišalinimo faktų fiksavimas Tarybos posėdžių protokoluose. Parengtose rekomendacijose nustatyta, kad Tarybos narys, patekęs į interesų konflikto situaciją, privalo nedalyvauti svarstant ir priimant sprendimus dėl atitinkamų paraiškų, pateikdamas rašytinį pareiškimą apie nusišalinimą. Šiuo reguliavimu yra sistemingai įgyvendinamas ir konkretizuojamas Tarybos darbo reglamente nustatytas bendrasis įpareigojimas Tarybos nariams nusišalinti esant viešųjų ir privačių interesų konfliktui. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad Fondo vidiniuose teisės aktuose jau yra suformuotas ir taikomas nusišalinimo mechanizmas, užtikrinantis Tarybos narių nešališkumą nagrinėjant paraiškas.	atliekant KRA, nelaikytinos nauja pasiūlymo įgyvendinimo priemonė. KRA išvadoje rizika buvo konstatuota įvertinus Fondo nustatytą interesų konflikto reguliavimą ir faktinę Tarybos praktiką: Tarybos nariai ne visais atvejais nusišalino nuo juos delegavusių asociacijų narių paraiškų ar net visos programos, kurioje dominuoja delegavusios asociacijos narių interesai. Fondas nepateikė duomenų, kad po Išvados pateikimo (2026-03-18) būtų aiškiai įtvirtinta pareiga nusišalinti nuo <u>delegavusios asociacijos narių paraiškų ir (ar) visos tokios programos paraiškų svarstymo</u>. Todėl laikytina, kad Fondas iš esmės remiasi tuo pačiu, STT jau įvertintu reguliavimu ir pasiūlymo neįgyvendino.
	5. įvertinti, ar šiame skirsnyje nurodyti Tarybos nariai atitinka VII 28 straipsnio 7 dalyje nustatytus reikalavimus, nustačius neatitikimų, imtis veiksmų šių pašalinimui;	<u>2026-07-01</u> Pritarta ir įgyvendinta. Fondas, vadovaudamasis nurodyta rekomendacija, pagal savo kompetenciją atliko Tarybos narių atitikties Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 28 straipsnio 7 dalyje nustatytiems reikalavimams vertinimą, remdamasis turimais ir teisėtai prieinamais duomenimis. Atlikus vertinimą, aplinkybių, patvirtinančių Tarybos narių neatitiktį minėtiems reikalavimams, nenustatyta. Pažymėtina, kad Fondo galimybės atlikti	<u>Įgyvendinta</u> Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną baigta. Atkreiptinas dėmesys, kad pasiūlymas, be kita ko, buvo teikiamas nustačius, kad 2 Fondo tarybos narės jų skyrimo į Tarybą metu galimai neatitiko VII numatyto reikalavimo – nebūti VIRS valdymo organo nariu. Viena iš minėtų narių atsistatydino savo noru, kita,

		išsamų Tarybos narių atitikties vertinimą yra ribotos, kadangi Fondas neturi įgaliojimų atlikti platesnio masto sisteminių patikrinimų ar savarankiškai gauti visų galimai reikšmingų registrų ir informacinių sistemų duomenų. Todėl vertinimas atliekamas remiantis Fondo turimais dokumentais, Tarybos narių pateikta informacija ir viešai prieinamais duomenimis. Nustačius aplinkybes, galinčias kelti pagrįstų abejonų dėl Tarybos nario atitikties Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 28 straipsnio 7 dalyje nustatytiems reikalavimams, Fondas pagal kompetenciją imasi veiksmų turimai informacijai patikslinti ar papildyti, prireikus inicijuoja klausimo nagrinėjimą Fondo visuotiniame dalininkų susirinkime dėl galimybės siūlyti Tarybos narius delegavusias organizacijas spręsti atitinkamo Tarybos nario skyrimo, pakeitimo ar atšaukimo klausimą. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad Fondas, veikdamas savo kompetencijos ribose, taiko Tarybos narių atitikties vertinimo ir reagavimo į galimus neatitikimus mechanizmą.	remiantis VIRSIS duomenimis, šiuo metu nebėra VIRS valdymo organo nare. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu Vyriausioji tarnybinės etikos komisija STT kreipimosi pagrindu atlieka tyrimą dėl vienos buvusios ir vienos esamos Tarybos narių galimai padaryto Lobistinės veiklos įstatymo (LVĮ) pažeidimo.³ Siūlome Fondui iki sekančio stebėsenos etapo, tuo atveju, jeigu VTEK minėtu atveju konstatuotų buvus LVĮ pažeidimą, imtis priemonių ateityje užkardant galimybę lobistams būti Fondo tarybos nariais.
--	--	--	--

³ „Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (VTEK) gegužės 19 d. nusprendė ištirti, ar Medijų rėmimo fondo tarybos pirmininkė V. Žukienė, buvusi tarybos narė L. Bušinskaitė ir Interneto žiniasklaidos asociacija nepažeidė Lobistinės veiklos įstatymo. Įstatymas numato, kad lobistu neturi teisės būti asmenys, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką. Jei lobistas išrenkamas ar paskiriamas į tokias pareigas, prieš pradėdamas jas eiti, jis privalo apie tai raštu pranešti VTEK. Tyrimai pradėti gavus informacijos, kad **eidamos pareigas Medijų rėmimo fondo taryboje, V. Žukienė ir L. Bušinskaitė tuo pačiu metu buvo ir registruotos lobistės. Medijų rėmimo fondo tarybos pirmininkas ar narys priskirtini asmenų, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, kategorijai. Tokie asmenys patys neturi teisės būti lobistais**“. Prieiga internete: <https://vtek.lt/2026/05/19/komisija-pradejo-tyrimus/>.

	6. nustatyti Tarybos narių ir ekspertų atitikimo teisės aktų reikalavimams vertinimo ir interesų konfliktų prevencijos tvarką tokiu būdu, kad būtų užtikrinti pakankami žmogiškieji ir techniniai (registrai, informacinės sistemos) ar kt. ištekliai, reikalingi šių funkcijų vykdymui;	<u>2026-07-01</u> Pritarta iš dalies, iš dalies įgyvendinta. Fondas, įgyvendindamas pateiktą rekomendaciją, įvertino Tarybos narių ir ekspertų atitikties teisės aktų reikalavimams bei interesų konfliktų prevencijos teisinį reguliavimą ir jį tobulino. Fonde nustatyti esminiai nešališkumo užtikrinimo mechanizmai: pareiga deklaruoti viešuosius ir privačius interesus, teikti nešališkumo deklaracijas, nusišalinti esant interesų konfliktui, taip pat vidaus dokumentuose reglamentuotos interesų konfliktų vertinimo ir nusišalinimo procedūros. Tarybos narių kandidatų atitiktis teisės aktų reikalavimams vertinama remiantis ne tik jų pateikta informacija, bet ir Fondo administracijai teisėtai prieinamais bei tokio vertinimo tikslui proporcingais duomenimis. Tikrinant atitiktį Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 28 straipsnio 7 dalies reikalavimams, analizuojami kandidato ryšiai su viešosios informacijos rengėjais ir (ar) skleidėjais, įskaitant dalyvavimą jų veikloje ar valdymo organuose; tam, be kita ko, naudojami viešai prieinami VIRSIS duomenys. Analogiški principai taikomi ir ekspertų atrankoje: vertinamas jų nepriklausomumas, nešališkumas ir kompetencija, analizuojami galimi ryšiai su viešosios informacijos rengėjais ir (ar) skleidėjais, remiamasi viešais registrais ir Fondo turimais dokumentais. Ekspertai prieš pradėdami veiklą privalo deklaruoti privačius interesus, pateikti nešališkumo deklaracijas ir nusišalinti nuo vertinimo esant interesų konfliktui. Fondas, veikdamas savo	Įgyvendinama iš dalies Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Išvadoje buvo nustatyta, kad atitikties teisės aktų reikalavimams vertinimas ir interesų konfliktų prevencija buvo nepakankami. Fondas nepateikė duomenų, kad po Išvados gavimo dienos būtų prieinami visi reikalingi techniniai ištekliai. Jeigu teisės aktai numato asmenims tam tikrus apribojimus ar kriterijus, vadinasi turi būti ir teisėti įrankiai, leidžiantys įsitikinti, ar asmenys šiuos apribojimus ar kriterijus atitinka. Fondo argumentai dėl įgaliojimų ir perteklinės patikros rodo, kad STT pasiūlymo esmė - sustiprinti realią, o ne formalią kontrolę - nėra pilnai įgyvendinama.
--	---	---	--

		kompetencijos ribose, nuosekliai peržiūri ir tikslina vidaus teisės aktus, reglamentuojančius atitikties vertinimą, interesų konfliktų prevenciją ir sprendimų priėmimo skaidrumą. Vertinimas vykdomas taikant rizika grįstą modelį, remiantis teisės aktų nustatyta interesų deklaravimo sistema, viešai prieinamais registrais, Fondo turimais duomenimis, taip pat, esant poreikiui, kreipiantis į pareiškėjus dėl informacijos patikslinimo ir bendradarbiaujant su kompetentingomis institucijomis. Pažymėtina, kad Fondui negali būti nustatoma pareiga atlikti perteklinę patikrą, apimančią neviešus registrus ar jautrius asmens duomenis, jeigu tam nėra aiškaus teisinio pagrindo. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintais įstatymo viršenybės ir nepiktnaudžiavimo valdžia principais, viešojo administravimo subjektas gali veikti tik jam suteiktų įgaliojimų ribose ir tik teisės aktuose nustatytais tikslais. Fondas nėra kontrolės ar teisėsaugos institucija, todėl neturi nei atitinkamų įgaliojimų, nei išteklių vykdyti išsamią asmenų patikrą tokiu mastu, kuris būdingas kontrolės institucijoms. Be to, tokia pareiga neatitiktų proporcingumo principo, pagal kurį administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus, taip pat efektyvumo principo, pagal kurį viešojo administravimo subjektas jam skirtus išteklius turi naudoti kuo mažesnėmis sąnaudomis ir siekti geriausio rezultato. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad Fondo	
--	--	--	--

		veikloje jau yra taikomas Tarybos narių ir ekspertų atitikties teisės aktų reikalavimams vertinimo ir interesų konfliktų prevencijos mechanizmas, kuris toliau tobulinamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintais objektyvumo, skaidrumo, proporcingumo, efektyvumo bei naujovių ir atvirumo permainoms principais. Toks modelis leidžia užtikrinti, kad atitikties vertinimas ir interesų konfliktų prevencija būtų vykdomi nešališkai, remiantis teisėtais prieinamais duomenimis, taikant pagrįstas ir administravimo tikslui proporcingas priemones bei racionaliai naudojant šioms funkcijoms vykdyti reikalingus žmogiškuosius ir techninius išteklius.	
	7. viešai paskelbti Tarybos narių darbo apmokėjimo tvarką bei informaciją apie Tarybos narių kvalifikaciją ir patirtį.	<u>2026-07-01</u> Pritarta ir bus įgyvendinta. Fondas planuoja viešai paskelbti Tarybos narių darbo apmokėjimo tvarką bei informaciją apie kvalifikaciją ir profesinę patirtį: 2026 m. IV ketvirtį.	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.
2. Atlikta analizė rodo, kad Fondo taikoma ekspertų atrankos tvarka neužtikrina pagrindinių skaidrumo, objektyvumo ir atsekamumo principų. Uždara atrankos procedūra, formali kandidatų administracinės atitikties patikra, nepakankama interesų konfliktų kontrolė ir Tarybos diskrecija atrenkant bei skiriant ekspertus, mažina ekspertinio vertinimo patikimumą, silpnina Tarybos sprendimų teisėtumą ir sudaro	8. Fondui: tobulinti teisinį reguliavimą: 8.1. atsižvelgiant į šiame skirsnyje nurodytus atrankos trūkumus, įtraukiant į ekspertų atrankos procesą nepriklausomus stebėtojus (Kultūros ministerijos, akademinės bendruomenės atstovus ar pan.) arba sudarant atrankos komisiją iš ne išimtinai privataus sektoriaus subjektų, suinteresuotų finansavimo gavimu, atstovų, tačiau ir valstybės,	<u>2026-07-01</u> Pritarta iš dalies, iš dalies įgyvendinta. Pažymėtina, kad Fondo ekspertų atrankos procesas, atsižvelgiant į STT pateiktus pasiūlymus, jau yra papildytas atitinkamomis nuostatomis. Fondo tarybos 2026 m. vasario 19 d. sprendimu Nr. 06 patvirtintame Ekspertų atrankos apraše (toliau – Aprašas) įtvirtinta aiški, kelių etapų, objektyviais kriterijais grindžiama ir skaidrumo principus užtikrinanti ekspertų atrankos sistema. Pagal Apraše įtvirtintą reguliavimą atranka	Įgyvendinta iš dalies Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Ekspertų atrankos aprašas patobulintas: pvz., Tarybos posėdžiuose stebėtojo teisėmis be balsavimo teisės gali dalyvauti Fondo dalininkų atstovai, kurie turi teisę stebėti posėdžio eigą ir Tarybos narių diskusijas, gauti posėdžio

prielaidas korupcijos apraiškomis, kai ekspertų institutas tampa formalumu, o ne nepriklausomumo ir objektyvumo garantu (žr. 3.2 skirsnio argumentus).	kaip dalininko, deleguotų asmenų, LKT, Lietuvos mokslo tarybos, aukštųjų mokyklų pasiūlytų narių ar pan.);	vykdoma viešo konkurso būdu, užtikrinant jos viešumą ir prieinamumą plačiam pretendentų ratui. Pretendentų vertinimas atliekamas dviem etapais: administracinės atitikties vertinimo ir Tarybos vertinimo. Tarybos nariai pretendentes vertina individualiai pagal nustatytus kriterijus ir balų sistemą, o galutinį sprendimą dėl ekspertų sąrašo priima Fondo visuotinis dalininkų susirinkimas. Tokia procedūra užtikrina kolegialų, objektyvių kriterijų grindžiamą sprendimų priėmimą ir papildomą institucinės kontrolės grandį. Taip pat pažymėtina, kad Aprašas numato stebėsenos elementus, t. y. Tarybos posėdžiuose stebėtojo teisėmis gali dalyvauti Fondo dalininkų atstovai, kurie turi teisę stebėti posėdžio eigą ir diskusijas, susipažinti su nagrinėjama medžiaga, posėdžio pirmininko kvietimu teikti pastabas ar klausimus. Dalininkų atstovų dalyvavimas užtikrina institucinę kontrolės grandį, o papildomos komisijos sudarymas dubliuotų egzistuojančius sprendimų priėmimo ir kontrolės mechanizmus. Be to, ekspertų atrankos procese taikomi griežti nepriklausomumo ir nešališkumo reikalavimai (įskaitant reputacijos, interesų konflikto, ryšių su VIRS ribojimus, deklaravimo ir nusišalinimo pareigas), kurie sistemiškai užtikrina skaidrumą ir sprendimų objektyvumą. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad galiojantis teisinis reguliavimas jau nustato pakankamas ir proporcingas ekspertų atrankos skaidrumo, nešališkumo ir kontrolės priemones, todėl papildomų struktūrų (kaip nepriklausomi stebėtojai ar platesnės sudėties	darbotvarkę ir nagrinėjamą medžiagą, kiek tai neprieštarauja konfidencialumo reikalavimams ir taikomiems teisės aktams, posėdžio pirmininko kvietimu teikti pastabas ar klausimus (žr. 18 p.). Vis dėlto, teikiant siūlymą, pirmiausia akcentuotas poreikis į minėtus posėdžius įtraukti Kultūros ministerijos (vienintelis dalininkas – viešojo sektoriaus subjektas) atstovus bei nepriklausomus stebėtojus, kurie turėtų žinių ekspertų vertinamose srityse ir nebūtų tiesiogiai suinteresuoti finansavimo gavimu. Siūlytina pakartotinai įvertinti galimybę įtraukti nepriklausomus asmenis – akademinės bendruomenės ar kitų, panašias funkcijas kaip Fondas vykdančių subjektų (pvz., su kuriais sudarytos bendradarbiavimo sutartys) narius, kadangi pastebėta, kad neretai tie patys ekspertai ekspertines paslaugas yra teikę kituose subjektuose (pvz., savivaldybėse šioms skirstant paramą kultūrai, LKC, LKT ir pan.).
---	---	---	--

		komisija) įtvirtinimas nėra būtinas ir galėtų lemti perteklinį procedūrų sudėtingumą bei neproporcingą administracinę naštą.	
	8.2. įtvirtinant aiškius ekspertų skyrimo į darbo grupes, įtraukimo į rezervinį sąrašą bei sukuriant vidinį ekspertinių paslaugų kokybės vertinimo mechanizmą, numatant, kad ekspertų veikla būtų vertinama pagal objektyvius rodiklius (dalyvavimas, motyvacija, vertinimų pagrįstumas ir išsamumas, terminų laikymasis bei kt.);	<u>2026-07-01</u> Pritarta, iš dalies įgyvendinta. Fondo dalininkų patvirtintame Ekspertų darbo reglamente jau nustatyta ekspertų skyrimo į grupes pagal kompetencijas tvarka: ekspertų grupės formuojamos Fondo tarybos sprendimu iš Fondo ekspertų sąrašo, atsižvelgiant į ekspertų kompetenciją, patirtį, reikalingas specialiąsias žinias, nešališkumo ir nediskriminavimo principus bei galimas sąsajas su pareiškėjais. Reglamente taip pat įtvirtintas ekspertų pakeitimo mechanizmas, taikomas tais atvejais, kai po ekspertų grupės sudarymo ekspertai nusišalina arba dėl kitų objektyvių priežasčių negali dalyvauti jos veikloje ir dėl to grupėje lieka mažiau kaip pusė narių. Tokiu atveju Fondo taryba gali paskirti kitą panašios kompetencijos ekspertą iš ekspertų sąrašo. Šis reguliavimas užtikrina, kad ekspertų sąrašas veiktų kaip rezervinis mechanizmas, leidžiantis išlaikyti ekspertinio vertinimo tęstinumą. Interesų konfliktų prevencija Reglamente reglamentuota atskirai: ekspertai privalo deklaruoti privačius interesus ir aplinkybes, galinčias kelti interesų konfliktą, o tokioms aplinkybėms paaiškėjus – nedelsdami	Planuojama įgyvendinti iš dalies Pasiūlymo įgyvendinimo stebėsena tęsiama. Pasiūlymas Išvadoje teiktas, be kita ko, nustačius, kad ekspertų kadencijos pabaigoje dar buvo tokių ekspertų, kurie neteikė ekspertinio vertinimo paslaugų (nedalyvavo paraiškų vertinime). Taip pat įvertinus Tarybos posėdžių protokolų turinį, kuriame kritiškai vertinamos atskirų ekspertų teikiamų paslaugų kokybė ir (ar) trūkumai bei susipažinus su paraiškų administravimo platformoje esančiais ekspertų vertinimais (kai kurių išvadų apimtis sudarė kelis sakinius). Fondo nurodomos ekspertų skyrimo į grupes, pakeitimo, nusišalinimo ir vertinimų patikros nuostatos iš esmės yra jau galiojusio Ekspertų darbo reglamento nuostatos, kurios egzistavo rengiant KRA išvadą.

		informuoti Fondą ir nusišalinti nuo atitinkamų paraiškų vertinimo. Ekspertui šios pareigos nevykdant, jis gali būti nušalinamas nuo vertinimo. Reglamente nustatytos ir ekspertų pareigos bei atsakomybė: ekspertai privalo laiku įvertinti paraiškas, pateikti motyvuotas išvadas, dalyvauti posėdžiuose, pasirašyti nešališkumo deklaraciją ir konfidencialumo pasižadėjimą. Už pareigų nevykdymą, nešališkumo ar konfidencialumo pažeidimus ekspertas gali būti pašalintas iš ekspertų sąrašo, o už reikšmingus pažeidimus – tam tikrą laikotarpį neįtraukiamas į ekspertų grupes. Ekspertinių paslaugų kokybės kontrolė užtikrinama per pareigą pateikti ne tik balus, bet ir motyvuotus komentarus. Fondo administracija tikrina, ar vertinimai atitinka nustatytus reikalavimus, nustačius trūkumų, ekspertui nustatomas terminas juos ištaisyti, o neištaisyti ar esmingų pažeidimų turintys vertinimai gali būti neįskaityti. Fondo administracija taip pat stebi ekspertų darbą pagal objektyvius rodiklius, įskaitant vertinimų išsamumą ir pagrįstumą, terminų laikymąsi, dalyvavimą posėdžiuose, nešališkumo, konfidencialumo ir etikos reikalavimų laikymąsi. Kilus pagrįstų abejonių dėl eksperto veiklos, gali būti atliekamas patikrinimas, o pasitvirtinus pažeidimams taikomos Reglamente numatytos pasekmės. Atsižvelgiant į tai, siūlyme nurodyti ekspertų skyrimo, rezervinio mechanizmo, ekspertų veiklos kokybės vertinimo ir atsakomybės elementai iš esmės jau yra reglamentuoti. Galiojantis reguliavimas sudaro vientisą ekspertų darbo	Todėl vien jų pakartojimas nelaikytinas pasiūlymo įgyvendinimu. Teigiamai vertintina Fondo nurodyta būsima priemonė - praktinių nuostatų taikymą stiprinti 2027 m. II ketvirtį, numatant periodines ekspertų veiklos apžvalgas ir vidinius rodiklius. Vis dėlto, iki tol nėra pateikta konkrečios patvirtintos metodikos, rodiklių, atsakingų asmenų, periodiškumo ir sprendimų, kaip vertinimo rezultatai paveiks ekspertų skyrimą į grupes ar rezervinį sąrašą. Todėl pasiūlymas šiuo metu laikytinas tik planuojamu įgyvendinti iš dalies.
--	--	---	--

		kontrolės sistemą, apimančią kompetencijomis grįstą paskyrimą, pakeitimo galimybę, interesų konfliktų prevenciją, motyvuoto vertinimo reikalavimą, administracinę vertinimų patikrą ir atsakomybę už pažeidimus. Toks modelis atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintus objektyvumo, skaidrumo, proporcingumo ir efektyvumo principus, nes ekspertų veikla vertinama pagal iš anksto nustatytus, patikrinamus ir visiems ekspertams vienodai taikomus kriterijus, o kontrolės priemonės siejamos su konkrečiais pažeidimais ar darbo kokybės trūkumais. Todėl papildomo reguliavimo kūrimas tais pačiais klausimais šiuo metu būtų perteklinis, dubliuotų galiojančias Reglamento nuostatas ir didintų administracinę naštą. Prioritetas turėtų būti teikiamas nuosekliam esamų nuostatų taikymui, jų praktinei stebėsenai ir tiksliniam patikslinimui, jeigu tokį poreikį parodytų praktika. Praktinis šių nuostatų taikymas gali būti toliau stiprinamas: numatant periodines ekspertų veiklos apžvalgas po konkurso ar metiniu periodiškumu, apibendrinant ekspertų darbo rezultatus, dažniausiai pasitaikančius trūkumus ir gerąją praktiką, taip pat taikant vidinius rodiklius, susijusius su vertinimų pateikimu laiku, taisymų poreikiu, dalyvavimo posėdžiuose ir vertinimų motyvavimo kokybe: 2027 m. II ketvirtį.	
--	--	---	--

	9. kandidatų tinkamumo vertinimui nustatyti aiškius rodiklius (pavyzdžiui, balus), identifikavus dokumentų formos, turinio ar kitus trūkumus, administracinės atitikties vertinimo etape nustatyti terminus jų šalinimui ir dokumentacijoje pateikti aiškius argumentus dėl kiekvienos kandidatūros atmetimo arba įtraukimo į ekspertų sąrašus;	<u>2026-07-01</u> Pritarta, įgyvendinta. Pažymėtina, kad Fondo ekspertų kandidatų vertinimas, atsižvelgiant į STT pateiktus pasiūlymus, jau yra patikslintas Fondo tarybos 2026 m. vasario 19 d. sprendimu Nr. 06 patvirtintame Ekspertų atrankos apraše. Apraše įtvirtinta objektyvi kandidatų vertinimo balais sistema: Tarybos nariai pretendentes vertina pagal patvirtintą „Vertinimo balų aprašą“, skirdami nuo 1 iki 10 balų, o į ekspertų sąrašą gali būti įtraukiami tik ne mažiau kaip 7 balų vidurkį surinkę pretendentai. Taigi kandidatų tinkamumas grindžiamas aiškiais, kiekybiškai išreikštais ir visiems vienodai taikomais kriterijais. Apraše taip pat aiškiai reglamentuotas administracinės atitikties vertinimas ir trūkumų šalinimo tvarka. Nustačiusi dokumentų trūkumą, Fondo administracija vieną kartą informuoja pretendentą elektroniniu paštu ir nustato ne trumpesnę kaip 3 darbo dienų terminą trūkumui pašalinti. Trūkumų nepašalinus, Fondo direktorius priima motyvuotą sprendimą dokumentų nesvarstyti, o pretendentas per 3 darbo dienas informuojamas apie sprendimo priežastis ir apskundimo tvarką. Sprendimai dėl pretendentų įtraukimo ar neįtraukimo į ekspertų sąrašą yra grindžiami administracinės atitikties rezultatais ir surinktu balų vidurkiu, o pretendentams pateikiama informacija apie jų vertinimo rezultatą. Toks reguliavimas užtikrina aiškius kandidatų tinkamumo rodiklius, trūkumų šalinimo terminus, motyvuotą sprendimų priėmimą ir pakankamą grįžtamąjį ryšį	Igyvendinta Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną baigta.
--	--	---	---

		pretendentams. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad STT pasiūlymas dėl aiškių kandidatų vertinimo rodiklių, trūkumų šalinimo terminų ir sprendimų motyvavimo iš esmės yra įgyvendintas.	
	10. naudotis Fondui teisės aktuose suteikta teise prašyti kandidatų pateikti patirtį, išsilavinimą ar kitus kriterijus įrodančius dokumentus, užtikrinti, kad kandidatų administracinės atitikties vertinimą atliekantys Fondo darbuotojai turėtų reikalingus įrankius teisės aktuose ekspertams nustatytų reikalavimų atitikties įvertinimui (informacines sistemas, registrus ar kt.);	<u>2026-07-01</u> Pritarta, iš dalies įgyvendinta. Pažymėtina, kad Fondo ekspertų atrankos apraše, patvirtintame Fondo tarybos 2026 m. vasario 19 d. sprendimu Nr. 06, jau yra nustatyti mechanizmai, leidžiantys patikrinti pretendentų atitiktį nustatytiems reikalavimams. Apraše nustatyta, kad pretendentai privalo pateikti anketą, gyvenimo aprašymą ir išsilavinimą patvirtinančius dokumentus. Fondo administracija turi teisę prašyti pretendentų pateikti papildomus dokumentus ir (ar) paaiškinimus dėl anketoje nurodytos informacijos. Šios nuostatos sudaro pakankamą teisinį pagrindą Fondo administracijai vertinti pretendentų administracinę atitiktį, tikrinti jų pateiktos informacijos pagrįstumą ir, esant neaiškumams, prašyti papildomų duomenų. Vertinimas atliekamas remiantis pretendentų pateiktais dokumentais, Fondo turimais duomenimis ir kitais teisėtai prieinamais informacijos šaltiniais. Fondas, tvarkydamas ar prašydamas papildomų asmens duomenų, privalo turėti aiškų teisinį pagrindą ir laikytis proporcingumo principo. Pretendentas atsako už Fondui pateiktų duomenų teisingumą, tikslumą ir išsamumą, o už žinomai neteisingų, melagingų ar klaidinančių duomenų pateikimą gali būti taikoma teisės	Igyvendinama Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Fondo ekspertų atrankos aprašo pakeitimai suteikia didesnę atrankos proceso aiškumą ir skaidrumą. Tačiau priežastis, dėl kurios Fondui buvo pateiktas šis pasiūlymas - Išvadoje nustatyta, kad galimai nepagrįstai į ekspertų sąrašą įtraukta 11 asmenų. Dalis šių atvejų identifikuoti STT prieinamų duomenų registrų pagalba. Fondui laikant, kad (viešai) prieinami duomenys, kurių turinys gali priklausyti nuo paties kandidato sąžiningumo (pvz., pasižadėjimų, viešų deklaracijų, CV ir t.t.), yra pakankami, išlieka rizika, kad vėl bus atrinkti kandidatai, kurie neatitiks nustatytų reikalavimų. Siūlytina įvertinti poreikį prašyti pretendentus pateikti ir kt. atitiktį pagrindžiančius dokumentus (pvz., rekomendacijas, dokumentus, patvirtinančius ekspertinio vertinimo paslaugų

		aktuose nustatyta atsakomybė. Siūlymas iš esmės jau įgyvendintas. Apraše yra nustatyta Fondo teisė reikalauti iš pretendentų jų patirtį, išsilavinimą ir kitą reikšmingą informaciją pagrindžiančių dokumentų, taip pat prašyti papildomų paaiškinimų. Šios nuostatos suteikia Fondo administracijai pakankamus teisinius įrankius atlikti administracinės atitikties vertinimą, remiantis pretendentų pateiktais dokumentais, Fondo turimais duomenimis ir kitais teisėtai prieinamais informacijos šaltiniais.	teikimo patirtį ir kt.).
	11. viešinti kiekvienos programos paraiškas vertinusios darbo grupės sudėtį (skelbiant finansavimo rezultatus);	<u>2026-07-01</u> Nepritarta. Fondas, įvertinęs STT pasiūlymą viešinti kiekvienos programos paraiškas vertinusios ekspertų darbo grupės sudėtį kartu su finansavimo rezultatais, šiam siūlymui nepritaria. Fondo vertinimu, toks viešinimas nėra būtinas skaidrumo tikslui pasiekti ir neatitiktų proporcingumo principo. Pagal Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme ir Fondo vidaus teisės aktuose įtvirtintą finansavimo modelį paraiškų vertinimas grindžiamas ekspertiniu vertinimu, ekspertų nepriklausomumu, nešališkumu, konfidencialumu ir interesų konfliktų prevencija. Atsižvelgiant į santykinai siaurą medijų lauko ekspertų bei pareiškėjų ratą, konkrečių ekspertų tapatybių susiejimas su konkrečių programų ar paraiškų vertinimu galėtų sudaryti prielaidas tiesioginiam ar netiesioginiam poveikiui ekspertams, spaudimui ar reputacinėms pasekmėms, taip pat galėtų neigiamai paveikti ekspertinio vertinimo	Neįgyvendinta Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Pasiūlymas viešinti kiekvienos programos paraiškas vertinusios ekspertų darbo grupės sudėtį (po finansavimo paskirstymo, t. y. jau įvykus konkursui) buvo pateiktas atsižvelgiant į KRA išvadoje nustatytus ekspertų atrankos, skyrimo į darbo grupes, interesų konfliktų prevencijos, sprendimų atsekamumo ir visuomeninės kontrolės trūkumus. KRA išvadoje buvo konstatuota, kad Fondo puslapyje apsiribojama tik bendru visų Fondo ekspertų sąrašo paskelbimu, o informacijos apie ekspertų kompetencijas ir konkrečias jų teiktas ekspertinio vertinimo

		nepriklausomumą ir kokybę. Finansavimo proceso viešumas ir atskaitomybė užtikrinami kitomis, mažiau ekspertų nepriklausomumą ir asmens duomenų apsaugą ribojančiomis priemonėmis: viešinami finansavimo rezultatai, taikomi vertinimo kriterijai, balų vidurkiai ir apibendrintos ekspertų išvados, taip pat taikomi interesų deklaravimo, nusišalinimo, konfidencialumo, ekspertų darbo stebėsenos ir kontrolės mechanizmai. Šios priemonės leidžia pagrįsti priimtus sprendimus ir užtikrinti jų kontrolę neatskleidžiant konkrečių ekspertų tapatybės visuomenei. Ekspertų darbo grupių sudėties neviešinimas nėra skirtas riboti sprendimų priėmimo skaidrumą ar kontrolę. Kompetentingoms institucijoms, turinčioms teisėtą pagrindą ir vykdančioms kontrolės, audito ar antikorupcinio vertinimo funkcijas, tokia informacija gali būti teikiama teisės aktų nustatyta tvarka. Todėl kontrolės galimybė nėra eliminuojama, o įgyvendinama institucinėmis, ne viešo paskelbimo neribotam asmenų ratui priemonėmis. Atsižvelgiant į tai, ekspertų darbo grupių sudėties viešinimas laikytinas pertekliniu ir neproporcingu, nes skaidrumo, atskaitomybės ir kontrolės tikslai gali būti pasiekti kitomis, mažiau ekspertų nepriklausomumą, nešališkumą, konfidencialumą ir asmens duomenų apsaugą ribojančiomis priemonėmis.	paslaugas trūkumas mažina ekspertinio vertinimo skaidrumą ir apsunkina visuomeninę kontrolę. Fondo argumentai dėl ekspertų nepriklausomumo, konfidencialumo, galimos korupcinės įtakos pasekmių nepaneigia STT pasiūlymo pagrįstumo, kadangi STT nesiūlė viešinti, kuris ekspertas vertino konkrečią paraišką ar kokį individualų vertinimą pateikė. Siūlyta viešinti tik kiekvienos programos paraiškas vertinusios darbo grupės sudėtį, skelbiant finansavimo rezultatus. Tokia informacija sudarytų sąlygas patikrinti, ar ekspertų paskyrimas į konkrečias programas buvo pagrįstas jų kompetencija, ar nekilo interesų konfliktų, ar nepasikartoja tų pačių ekspertų dalyvavimas ir kartu nedarytų tiesioginės įtakos konkrečių paraiškų individualaus vertinimo konfidencialumui. Išvadoje kaip geroji praktika nurodyta LKT praktika – skelbti ekspertų kompetencijas, kadencijas ir prie kiekvienos konkurso programos nurodyti jos paraiškas vertinusios ekspertų darbo grupės sudėtį. Fondas STT pasiūlymui nepritarė ir
--	--	---	---

			nepateikė alternatyvių priemonių, todėl pasiūlymas laikytinas neįgyvendintu.
	12. užtikrinti periodinį ekspertų atitikties nustatyties teisės aktų reikalavimams tikrinimą ir viešų bei privačių interesų derinimo kontrolę.	<u>2026-07-01</u> Pritarta, iš dalies įgyvendinta. Periodinis vertinimas atliekamas prieš kiekvieną ekspertų grupės sudarymą, taip pat ekspertų kadencijos metu gavus naują informaciją ar kilus pagrįstų abejonių. Fondas pažymi, kad ekspertų atitikties nustatyties teisės aktų reikalavimams tikrinimas ir viešųjų bei privačių interesų derinimo kontrolė jau yra integruoti į ekspertų atrankos, paskyrimo ir veiklos priežiūros procesus. Šios priemonės taikomos tiek pradiname ekspertų atrankos etape, tiek visos ekspertų kadencijos metu, taip pat prieš sudarant ekspertų grupes konkrečioms konkursams. Pretendentai į ekspertus privalo atitikti teisės aktuose nustatytus nepriekaištingos reputacijos, išsilavinimo ir profesinės patirties reikalavimus. Prieš pradėdami eksperto veiklą, jie privalo pasirašyti nešališkumo deklaraciją ir konfidencialumo pasižadėjimą, taip pat deklaruoti privačius interesus Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nustatyta tvarka. Ekspertai taip pat įpareigoti nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas, informuoti Fondą apie anketoje nurodytos informacijos pasikeitimus. Fondo administracija visos ekspertų kadencijos metu vykdo ekspertų veiklos stebėseną ir vertina aplinkybes, galinčias turėti reikšmės jų nešališkumui ar atitiktčiai nustatyties reikalavimams. Prieš kiekvieną konkursą, sudarant ekspertų	Igyvendinama Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Viešai skelbiamame Ekspertų darbo reglamente nustatyta, kad sudarant ekspertų grupes atsižvelgiama į ekspertų kompetenciją, einamas pareigas ir galimas sąsajas su VIRS, taip pat kad į grupes neskiriami ekspertai, kurių paskyrimas pažeistų nešališkumo principą. Tačiau Fondo vidaus teisės aktuose nenustatyta aiški periodinės ekspertų atitikties teisės aktų reikalavimams patikros tvarka: kas atsakingas už tokią patikrą, kaip patikros rezultatai fiksuojami, kam jie teikiami, per kokį terminą ekspertas turi pateikti paaiškinimus ir pan. Pasiūlymas laikytinas įgyvendinamu. Sekančio stebėsenos etapo metu Fondas galėtų pateikti apibendrintą informaciją apie periodinio ekspertų atitikties vertinimo rezultatus, gerąją praktiką ir (ar) nustatytus neatitikimus.

		grupės, papildomai vertinamos galimos ekspertų sąsajos su pareiškėjais ar projektais. Ekspertai, kurių dalyvavimas galėtų kelti interesų konflikto riziką, į konkrečios programos paraiškų vertinimą nėra skiriami arba privalo nusišalinti. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad Fondas taiko nuoseklų, kelių etapų ekspertų atitikties bei interesų konfliktų prevencijos mechanizmą. Jis apima pradinę ekspertų atranką, privalomas deklaravimo ir konfidencialumo pareigas, nuolatinę kadencijos laikotarpio stebėseną ir papildomą patikrą prieš kiekvieną finansavimo konkursą. Šių priemonių visuma užtikrina, kad ekspertų veikla būtų vykdoma skaidriai, nešališkai ir laikantis teisės aktų reikalavimų.	
3. Fondo sprendimų praktikoje egzistuoja sisteminės korupcijos rizikos, kurios kyla dėl teisinio kriterijų neapibrėžtumo, jų nevienodo taikymo ir vidinės kontrolės trūkumų. Nenuosekliai atliekamas administracinės atitikties vertinimas, sprendimai priimami neužtikrinant 4 akių principo, todėl pasitaiko atvejų, kuomet netinkamos paraiškos perduodamos ekspertams. Esant normų kolizijoms ir sprendimų logikos neatitikimams, atsiranda diskrecijos erdvė subjektyviam vertinimui, kurį sustiprina tai, kad nėra aiškių apibrėžčių nei stipendijų gavėjų ratui, nei tiriamosios žurnalistikos sampratai. Tai mažina pasitikėjimą Fondo sprendimais ir kelia abejonių dėl jų	Fondui: 13. paraiškų vertinimo rezultatus fiksuoti administracinės atitikties vertinimo pavyzdiniuose lapuose (angl. <i>checklist</i>) ir užtikrinti, kad kiekvienoje programoje administracinės atitikties vertinimą atliktų mažiausiai du Fondo darbuotojai, turintys prieigą prie funkcijoms atlikti reikalingų informacinių išteklių;	<u>2026-07-01</u> Iš dalies pritarta, iš dalies įgyvendinta. Fondo administracija yra parengusi pavyzdinį administracinės atitikties vertinimo lapą, taikomą visų programų paraiškų administracinei patikrai. Jame kiekvieno nustatyto reikalavimo atitiktis fiksuojama standartizuotai, pažymint, ar paraiška atitinka konkretų kriterijų. Toks vertinimo fiksavimas užtikrina vienodą paraiškų tikrinimo praktiką, aiškų vertinimo kriterijų atsekamumą ir sudaro dokumentinį pagrindą vėlesnei kontrolei ar auditui. Todėl administracinės atitikties rezultatų fiksavimo patikros lapuose priemonė Fonde jau yra įgyvendinta ir taikoma praktikoje. Dėl siūlymo kiekvienos programos administracinės atitikties vertinimui skirti mažiausiai du darbuotojus Fondas pažymi,	Igyvendinta iš dalies Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Teigiamai vertintina tai, kad Fondas turi parengęs administracinės atitikties vertinimo pavyzdinius lapus ir juos pildo, tad ši pasiūlymo dalis laikytina įgyvendinama. Tačiau kita esminė STT pasiūlymo dalis - užtikrinti, kad kiekvienoje programoje administracinės atitikties vertinimą atliktų mažiausiai du Fondo darbuotojai - neįgyvendinta ir, sprendžiant iš Fondo atsakymo, neplanuojama įgyvendinti visa apimtimi. KRA išvadoje nustatyta, kad

atitikties viešajam interesui (žr. 4.2 skirsnio argumentus).		kad patikros kokybė ir sprendimų pagrįstumas jau užtikrinami taikant rizika grįstą vidinės kontrolės modelį. Neaiškūs, ginčytini ar nestandartiniai atvejai nėra sprendžiami vieno asmens nuožiūra – jie aptariami projektų vadovų komandoje, prireikus dalyvaujant Fondo teisininkui. Tokiu būdu „keturių akių“ principas funkciškai taikomas tais atvejais, kai jis objektyviai reikalingas. Privalomas dviejų darbuotojų dalyvavimas kiekvienoje administracinės atitikties patikroje šiuo metu būtų perteklinis ir neproporcingas, nes reikštų visų patikrų dubliavimą, įskaitant aiškius ir rizikos nekeliančius atvejus. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintais proporcingumo ir efektyvumo principais, administracinės priemonės turi būti būtinos siekiamam tikslui pasiekti, o ištekliai – naudojami racionaliai. Todėl papildomi žmogiškieji ištekliai turėtų būti pasitelkiami pagal poreikį, o ne mechanškai kiekvienai paraiškai. Atsižvelgiant į tai, siūlymui pritartina iš dalies: Fondas ir toliau taikys kolegialaus vertinimo bei vidinės kontrolės mechanizmus rizikingais, neaiškiais ar ginčytiniais atvejais, tačiau šiuo metu nemato pagrindo įtvirtinti privalomo dviejų darbuotojų modelio kiekvienos paraiškos administracinės atitikties patikrai. Tokio modelio poreikis galėtų būti vertinamas ateityje, jeigu reikšmingai padidėtų paraiškų skaičius, patikrų sudėtingumas ar turimi administraciniai ištekliai.	administracinės atitikties vertinimo klaidos ir normų taikymo nenuoseklumas sudaro prielaidas netinkamas paraiškas perduoti ekspertams, todėl vien rizika grįstas aptarimas neaiškiais atvejais nėra lygiavertis privalomam „4 akių“ principui kiekvienoje programoje.
---	--	---	---

	14. keisti teisinį reguliavimą, numatant, kad kilus diskusijoms dėl vertinamųjų kategorijų, tokių kaip žurnalistas, tiriamoji žurnalistika, tyrimas, kultūra ar kultūros periodinis leidinys būtų pasitelkiami „rezerviniai“ ar kiti Fondo ekspertai, esant poreikiui, ir išorės ekspertai, Fondo svetainėje teikti viešąsias (rašytines) konsultacijas opiais ir diskutuotiniais klausimais (ypač keliamais pareiškėjų skunduose) bei laikytis nuoseklios šių kategorijų sampratos ir vertinimo;	<u>2026-07-01</u> Pritarta iš dalies. Fondas iš esmės pritaria tikslui užtikrinti nuoseklų vertinamųjų kategorijų aiškinimą ir taikymą, tačiau pažymi, kad tokios sąvokos kaip „žurnalistas“, „tiriamoji žurnalistika“, „tyrimas“, „kultūra“ ar „kultūros periodinis leidinys“ turėtų būti kiek įmanoma aiškiau apibrėžtos ir detalizuotos Fondo finansuojamų projektų teikimo taisyklėse (toliau – Taisyklės) ar kituose taikytinuose teisės aktuose. Aiškus sąvokų įtvirtinimas norminiame reguliavime sudarytų prielaidas vienodam jų taikymui, mažintų interpretacijų riziką ir užtikrintų didesnę teisinį tikrumą pareiškėjams bei sprendimus priimančioms subjektams. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad klausimai, susiję su paraiškų turinio vertinimu ir vertinamųjų kategorijų taikymu konkrečiam projektui, pagal savo pobūdį priskirtini ekspertinio vertinimo sričiai. Fondo administracija, vykdydama jai priskirtas funkcijas, pasisako Taisyklių nuostatų taikymo, tačiau neperima ekspertams priskirtos kompetencijos vertinti projekto turinio, jo atitikties programos tikslams, tematikai, žanrui ar kitoms kokybinėms aplinkybėms. Ar konkretus projektas atitinka atitinkamą vertinamąją kategoriją, turi pasisakyti paraiškas vertinantys ekspertai, vadovaudamiesi teisės aktuose, Taisyklėse ir konkurso sąlygose nustatytais kriterijais. Dėl siūlymo pasitelkti „rezervinius“ ar kitus Fondo ekspertus pažymėtina, kad Fondo vidaus reguliavime jau numatyti ekspertų pakeitimo ir papildomo pasitelkimo mechanizmai tais atvejais, kai tai	Planuojama įgyvendinti iš dalies Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Fondas pritaria tik bendram tikslui, tačiau nepateikia duomenų apie po Išvados gavimo atliktą teisinio reguliavimo pakeitimą, kuriuo būtų nustatyta aiški diskusinių vertinamųjų kategorijų sprendimo procedūra ir galimybė pasitelkti rezervinius, kitus Fondo arba išorės ekspertus. D.U.K. skiltyje nepavyko rasti aktualių papildymų, be to, nepašalintos KRA nustatytos rizikos, kad tokios kategorijos kaip žurnalistas, tiriamoji žurnalistika, VIP rūšis ar panašios sąvokos skirtingose programose gali būti vertinamos nevienodai. Todėl pasiūlymo esmė nėra įgyvendinta. Pasiūlymu Nr. 14 buvo siekiama, kad ginčytini vertinamieji klausimai nebūtų sprendžiami vien administracijos ar Tarybos diskrecija, ypač tais atvejais, kai: • sąvoka nėra pakankamai aiški teisės aktuose; • pačioje Taryboje ar
--	--	--	---

		būtina dėl interesų konflikto, nusišalinimo, objektyvaus negalėjimo atlikti vertinimo ar kitų procedūrinių priežasčių. Tačiau toks mechanizmas neturėtų būti suprantamas kaip papildomas paralelinis ginčytinų sąvokų aiškinimo institutas ar kaip ekspertinio vertinimo rezultatų perversinimo procedūra vien dėl pareiškėjo nesutikimo su ekspertų išvadomis. Priešingu atveju kiltų rizika pažeisti ekspertinio vertinimo nepriklausomumo, procedūrų aiškumo ir sprendimų stabilumo principus. Dėl išorės ekspertų pasitelkimo pažymėtina, kad galiojantis Fondo veiklos reguliavimas nenumato bendros pareigos ar savarankiško mechanizmo kiekvienu diskutuotinu vertinamųjų kategorijų taikymo atveju pasitelkti išorės ekspertus. Išorės ekspertų pasitelkimas, jeigu toks poreikis būtų nustatytas, turėtų būti aiškiai reglamentuotas teisės aktuose, apibrėžiant jų atrankos, nešališkumo, atsakomybės, funkcijų ir santykio su Fondo ekspertų vertinimu tvarką. Nesant tokio reguliavimo, išorės ekspertų pasitelkimas kiekvienu ginčytinu atveju galėtų sukurti procedūrinį neapibrėžtumą, dubliuoti Fondo ekspertų funkcijas ir lemti neproporcingą administracinę naštą. Fondas taip pat pažymi, kad viešosios konsultacijos pareiškėjams jau yra teikiamos Fondo interneto svetainėje skelbiamoje dažniausiai užduodamų klausimų skiltyje, taip pat kitais Fondo pasirinktais informavimo būdais. Ši praktika leidžia pareiškėjams iš anksto susipažinti su Fondo administracijos pozicija dėl Taisyklių taikymo, administracinių reikalavimų ir dažniausiai praktikoje	ekspertų grupėje kyla skirtingos interpretacijos; • pareiškėjai skundžia Fondo sprendimus ar kelia analogiškus klausimus; • nuo sąvokos aiškinimo priklauso finansavimo skyrimas arba neskylimas; • ankstesnėje praktikoje analogiškai atvejai buvo vertinti nevienodai. Taigi šis pasiūlymas buvo skirtas mažinti subjektyvų vertinimą, užtikrinti vienodą praktiką ir sudaryti sąlygas sprendimų atsekamumui. Jis susijęs ne tik su ekspertų pasitelkimu, bet ir su viešų rašytinių konsultacijų teikimu Fondo svetainėje, kad pareiškėjai iš anksto žinotų, kaip Fondas aiškina ginčytinas kategorijas, o Fondas vėliau būtų įpareigotas laikytis tos pačios sampratos.
--	--	--	--

	kylančių klausimų. Fondas ir toliau laikysis nuoseklios konsultavimo praktikos bei, esant poreikiui, svarstys DUK skilties papildymą tais klausimais, kurie yra bendro pobūdžio, aktualūs platesniam pareiškėjų ratui ir gali būti paaiškinti neperžengiant Fondo administracijos kompetencijos ribų. Kartu pabrėžtina, kad viešos konsultacijos negali pakeisti individualaus paraiškų ekspertinio vertinimo ir negali būti naudojamos kaip išankstinis konkretaus projekto turinio atitikties patvirtinimas. Fondo administracijos paaiškinimai yra skirti Taisyklių nuostatų taikymo ir procedūrinių aspektų aiškinimui, o turinio vertinimas, įskaitant vertinamųjų kategorijų taikymą konkrečiai paraiškai, išlieka ekspertų kompetencija. Tokiu būdu užtikrinamas tinkamas funkcijų atskyrimas, ekspertinio vertinimo nepriklausomumas ir nuoseklus Fondo veiklos principų taikymas. Atsižvelgiant į tai, Fondo vertinimu, siūlymas gali būti įgyvendinamas tiek, kiek jis susijęs su nuoseklesniu Taisyklių nuostatų aiškinimu, DUK skilties papildymu ir poreikiu tikslinti pačias sąvokas Taisyklėse. Tačiau siūlymui dėl išorės ekspertų pasitelkimo kiekvienu diskutuotinu atveju ar dėl papildomo ekspertinio pervertinimo mechanizmo pritartina tik iš dalies, kadangi toks reguliavimas turėtų būti aiškiai nustatytas teisės aktuose ir negali paneigti Fondo ekspertams priskirtos turinio vertinimo kompetencijos.	
15. įteisinti galimybę Tarybos posėdžiuose stebėtojo teisėmis dalyvauti Kultūros ministerijos	<u>2026-07-01</u> Nepritarta. Fondas, įvertinęs siūlymą įteisinti	Neįgyvendinta Pasiūlymo įgyvendinimo

	(Fondo dalininko atstovo) deleguotiems atstovams.	galimybę Kultūros ministerijos, kaip Fondo dalininko atstovo, deleguotiems atstovams stebėtojo teisėmis dalyvauti Fondo tarybos posėdžiuose, pažymi, kad toks siūlymas turi būti vertinamas sistemškai, atsižvelgiant į Fondo steigimo modelį, Fondo Tarybos kompetenciją, jos savarankiškumo principą ir galiojančiame reguliavime jau nustatytas dalininkų dalyvavimo bei kontrolės formas. Steigiant Fondą buvo pasirinktas toks institucinės sąrangos modelis, kuriuo Kultūros ministerijos, kaip Fondo dalininkės, vaidmuo buvo atribotas nuo tiesioginio dalyvavimo Fondo Tarybos sudėtyje ir einamųjų Tarybos sprendimų priėmimo procese. Toks modelis nėra atsitiktinis – juo siekta užtikrinti Fondo tarybos nepriklausomumą, savarankiškumą ir apsaugą nuo galimo politinio ar administracinio poveikio priimant sprendimus dėl medijų finansavimo politikos, programų rengimo ir finansavimo procesų organizavimo. Pažymėtina, kad Kultūros ministerijos atstovai nėra įtraukti į Fondo tarybos sudėtį, todėl nuolatinis ministerijos deleguotų atstovų dalyvavimas Tarybos posėdžiuose, net ir stebėtojo teisėmis, turėtų būti vertinamas sistemškai – kaip galintis keisti iki šiol įtvirtintą valdysenos pusiausvyrą ir kelti abejonių dėl Tarybos sprendimų priėmimo proceso savarankiškumo. Tarybos nepriklausomumas yra viena iš esminių prielaidų užtikrinti, kad sprendimai dėl finansavimo krypčių, programų ir ekspertinio vertinimo organizavimo būtų priimami nešališkai, remiantis teisės aktuose nustatytais kriterijais	stebėsena tęsiama. Šio pasiūlymo tikslas buvo ne įtraukti Kultūros ministeriją į Tarybos sudėtį ir ne suteikti jai balsavimo teisę, o sudaryti galimybę valstybės, kaip Fondo dalininkės, atstovams stebėtojo teisėmis matyti sprendimų formavimosi procesą, kai kyla diskusijos dėl finansavimo sąlygų, vertinamųjų kategorijų, paraiškų atitikties, lėšų paskirstymo ar kitų klausimų, galinčių lemti viešųjų lėšų paskirstymą. Be to, pasiūlymas susijęs ir su platesne KRA išvadoje nustatyta Fondo valdysenos problema: valstybė yra Fondo dalininkė, tačiau neturi reikšmingos įtakos Tarybos sprendimų priėmimo mechanizmui, nors skirstomos valstybės biudžeto lėšos. KRA išvadoje konstatuota, kad Tarybą sudaro išimtinai privataus sektoriaus subjektų atstovai, tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su finansavimo gavimu suinteresuotais asmenimis, o tai kelia riziką, kad sprendimai gali būti grindžiami ne viešuoju interesu. Fondas pagrįstai akcentuoja žiniasklaidos finansavimo nepriklausomumo svarbą, tačiau šiuo atveju argumentas dėl „politinio ar
--	--	--	--

		ir viešojo intereso apsaugos tikslais. Kartu pažymėtina, kad galiojantis Fondo veiklos modelis jau numato pakankamus Fondo veiklos priežiūros, kontrolės ir dalininkų dalyvavimo mechanizmus. Fondo dalininkai pagal jiems priskirtą kompetenciją tvirtina naujas programas, parengtas Fondo tarybos, ekspertų darbo reglamentą, vertina Fondo ir Fondo direktoriaus veiklą, tvirtina Fondo sąmatą, Taisyklės tvirtinamos Kultūros ministro įsakymu. Šios priemonės sudaro esmines institucinės kontrolės grandis, leidžiančias Kultūros ministerijai ir kitiems dalininkams dalyvauti formuojant Fondo veiklos reguliavimo pagrindus, vertinti siūlomus sprendimus ir užtikrinti, kad Fondo veikla atitiktų teisės aktų reikalavimus bei viešąjį interesą. Dalininkų dalyvavimo ir institucinės kontrolės mechanizmai yra stiprinami ir ekspertų atrankos procese. Fondo ekspertų atrankos apraše yra įtvirtinta nuostata, pagal kurią Fondo dalininkų atstovai gali dalyvauti ekspertų atrankos procese stebėtojo teisėmis. Tokiu būdu dalininkams sudaroma galimybė stebėti vieną iš esminių Fondo veiklos procesų – ekspertų atranką, kuri turi tiesioginę reikšmę vėlesniam paraiškų vertinimo skaidrumui, nešališkumui ir kokybei. Ši nuostata papildomai patvirtina, kad galiojantis reguliavimas jau numato subalansuotas dalininkų dalyvavimo formas, neperžengiant Tarybos nepriklausomumo ribų ir nesudarant prielaidų tiesioginiam dalininko atstovų dalyvavimui Tarybos sprendimų priėmimo procese. Esamas reguliavimas užtikrina pakankamą ir proporcingą kontrolės	administracinio poveikio“ yra pernelyg išplėstas. STT pasiūlymas nenumatė nei balsavimo teisės, nei teisės nurodyti, kaip Taryba turi balsuoti, nei teisės keisti Tarybos sprendimus posėdžio metu. Stebėtojo statusas pagal savo esmę yra skaidrumo ir prevencinės kontrolės priemonė, o ne sprendimų priėmimo funkcija. Yra ir akivaizdus Fondo argumentacijos prieštaravimas. Vertindamas ekspertų atrankos procesą Fondas nurodo, kad dalininkų atstovai gali stebėtojo teisėmis dalyvauti Tarybos posėdžiuose, stebėti posėdžio eigą, susipažinti su medžiaga ir posėdžio pirmininko kvietimu teikti pastabas ar klausimus; tai Fondas pristato kaip institucinės kontrolės grandį. Tačiau vertindamas pasiūlymą Nr. 15 Fondas teigia, kad Kultūros ministerijos atstovų dalyvavimas Tarybos posėdžiuose stebėtojo teisėmis keltų abejonių dėl Tarybos savarankiškumo. Jeigu stebėtojo dalyvavimas ekspertų atrankos klausimais laikomas proporcinga kontrolės forma, nėra nuoseklu teigti, kad toks pats ribotas stebėtojo statusas
--	--	--	--

		mechanizmą, kartu nepaneigdamas Fondo tarybos nepriklausomumo. Tarybos sprendimų priėmimo procesas turi išlikti savarankiškas, o dalininkų ir Kultūros ministerijos kontrolės funkcijos turėtų būti įgyvendinamos per teisės aktuose aiškiai nustatytus instrumentus – programų, ekspertų darbo reglamento ir Taisyklių tvirtinimą, dalyvavimą ekspertų atrankos procese stebėtojo teisėmis, taip pat per teisės aktuose numatytą Fondo veiklos atskaitomybę. Nepritarta nuolatiniam Kultūros ministerijos deleguotų atstovų dalyvavimui Fondo tarybos posėdžiuose kaip bendrai taisyklei, kadangi galiojantis reguliavimas jau numato pakankamus dalininkų ir Kultūros ministerijos dalyvavimo, priežiūros bei kontrolės mechanizmus.	kitais rizikingais Tarybos sprendimų klausimais savaime paneigtą Tarybos nepriklausomumą. Atsižvelgiant į proporcingumo argumentą, papildomai siūlytina svarstyti ne nuolatinį, o rizikos ir savanoriškumo pagrindu taikomą Kultūros ministerijos deleguotų atstovų dalyvavimą stebėtojo teisėmis Tarybos posėdžiuose ar jų dalyse, kai svarstomi klausimai dėl finansavimo taisyklių, naujų programų, lėšų perkėlimo, ginčytinų vertinamųjų kategorijų, pareiškėjų skundų ar sprendimų nukrypti nuo ekspertų išvadų.
	Kultūros ministerijai: 16. imtis teisėkūros iniciatyvos reglamentuojant tiriamosios žurnalistikos sąvoką bei užtikrinant, kad Finansavimo taisyklės nekonkuruotų su VII bei nediskriminuotų tiriamosios žurnalistikos stipendijos programos potencialių finansavimo gavėjų dėl šiame skirsnyje nurodytų priežasčių;	<u>2026-06-19</u> Medijų rėmimo fondo veiklai skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansavimo paskirstymą, finansavimo organizavimo ir vykdymo tvarką, reikalavimus projektams ir jų paraiškoms, paraiškų svarstymą ir vertinimą, projektų vykdymo, atsiskaitymo už gautą finansavimą ir projektų vykdymo kontrolės tvarką bei kitas projektų finansavimo administravimo ir teikimo sąlygas reglamentuoja Medijų rėmimo fondo finansuojamų projektų teikimo taisyklės (toliau – Taisyklės). Kultūros ministerija planuoja peržiūrėti ir	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.

		patikslinti Taisykles⁴ (prireikus – ir Visuomenės informavimo įstatymą) šiais aspektais: (16 pasiūlymui) – patikslinant subjektų (fizinį asmenų), kuriems gali būti skiriamos stipendijos, sąrašą ir stipendijų skyrimo tikslus;	
	17. tobulinti finansavimo sąlygas, nurodant, ar VIP kategorija (rūšis) vertinama, atsižvelgiant į jos faktinį turinį, ar formaliai remiantis VIRSIS deklaruotų duomenų pagrindu. Užtikrinti, kad VIRSIS būtų viešai matomi ne tik aktualūs, tačiau ir istoriniai duomenys, siekiant eliminuoti galimybę VIRSIS manipuluoti valdomų VIP kategorijų deklaravimu ar kt. duomenimis, aktualiais finansavimo gavimui, bei suderinti veiklos rūšių ir kategorijų pavadinimus su VII naudojamomis sąvokomis.	<u>2026-06-19</u> Kultūros ministerija planuoja peržiūrėti ir patikslinti Taisykles (prireikus – ir Visuomenės informavimo įstatymą) šiais aspektais: (17 pasiūlymui) – peržiūrint duomenų teikimo ar jų keitimo tvarką Viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų informacinėje sistemoje (VIRSIS).	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.
4. Nereglamentuota paraiškų ir lėšų perkėlimo arba paskirstymo tvarka kelia piktnaudžiavimo ir neskaidrių sprendimų riziką, ypač tais atvejais, kai Taryba nesivadovauja ekspertų išvadomis ir sprendimus dėl finansavimo skyrimo / neskyrimo ar jo	Kultūros ministerijai: 18. tobulinti teisinį reglamentavimą, nustatant aiškią paraiškų ir lėšų (likučių) perkėlimo į kitą programą arba papildomo konkurso skelbimo tvarką;	<u>2026-06-19</u> Kultūros ministerija planuoja peržiūrėti ir patikslinti Taisykles (prireikus – ir Visuomenės informavimo įstatymą) šiais aspektais: (18 pasiūlymui) – detalizuojant sąlygas,	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.

⁴ Kultūros ministerija Taisyklių pakeitimus planuoja parengti ir patvirtinti: **2027 m. I ketv.**

dydžio keitimo priima be objektyvių, aiškiai pagrįstų argumentų. Dėl šių priežasčių sudaromos prielaidos sprendimų ne pagal nustatytus kriterijus priėmimui, vadovaujantis subjektyviais, nepagrįstais ar galimai šališkais motyvais (žr. 4.3 skirsnio argumentus).		kurias įvykdžius galimas lėšų perkėlimas iš vienos Medijų rėmimo fondo administruojamos programos į kitą, taip pat nustatant atvejus, kai turi būti skelbiamas naujas (papildomas) konkursas konkrečioje programoje (programose);	
	Fondui: 19. skelbti pilnus Tarybos sprendimus (ne suvestines lenteles), su jo priėmimo data, visų (ne tik finansavimą gavusių) projektų trumpais apibūdinimais, nurodant nefinansuotų paraiškų priežastis (Finansavimo taisyklių nuostata), paraiškas vertinusios ekspertų grupės sudėtį ir kiekvienai paraiškai skirtą ekspertų siūlymų turinį (skirti / neskirti finansavimą/ gali būti skirtas finansavimas, kaip numatyta Finansavimo taisyklių 59 punkte).	<u>2026-07-01</u> Pritarta iš dalies. Fondas pritaria siektiui didinti Tarybos sprendimų viešumą ir aiškumą, todėl skelbiama informacija apie Tarybos sprendimus papildyta Tarybos sprendimo priėmimo data. Viešinamos informacijos apimtis turi atitikti Taisyklėse nustatytą paraiškų vertinimo ir pareiškėjų informavimo tvarką, pareiškėjų teisėtų interesų, asmens duomenų apsaugos, konfidencialumo, ekspertinio vertinimo nepriklausomumo ir proporcingumo principus. Paraiškose pateikiama informacija apie projekto idėją, turinį, veiklos modelį, sąmatą ar kitus pareiškėjo veiklos duomenis gali turėti kūrybinę, profesinę ar komercinę vertę. Todėl nefinansuotų projektų aprašymų viešinimas bendra tvarka galėtų nepagrįstai atskleisti neįgyvendintas projektų idėjas tretiesiems asmenims ir apriboti pareiškėjų galimybę jas patobulinti bei pakartotinai teikti ateities konkursuose. Pareiškėjo teisė gauti informaciją apie savo projekto vertinimą užtikrinama Taisyklių 69 punkte nustatyta individualaus informavimo tvarka. Nepritarta ekspertų grupių sudėčių ir kiekvienai paraiškai skirtų ekspertų siūlymų viešinimui. Ekspertų siūlymai yra ekspertinio vertinimo proceso dalis, o galutinį sprendimą	Neįgyvendinta Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Stebima minimali pažanga – papildyta Tarybos sprendimo priėmimo data, tačiau tai nepašalina KRA nustatytos rizikos. Esminė pasiūlymo dalis – skelbti ne suvestinę, o aiškiai motyvuotą Tarybos sprendimą (Išvadoje paminėta geroji LKT praktika), leidžiantį suprasti kodėl vieni projektai finansuoti, kiti nefinansuoti, kodėl nukrypta nuo ekspertų siūlymų, kokia buvo ekspertų pozicija ir kokios grupės vertino paraiškas – iš esmės neįgyvendinta. Fondo atsakyme pagrįstai minimi pareiškėjų teisėti interesai, asmens duomenų apsauga, konfidencialumas ir proporcingumas. Tačiau šie argumentai nepaneigia STT pasiūlymo esmės, nes STT nesiūlė viešinti visų paraiškų ar jautrios komercinės / kūrybinės informacijos visa apimtimi.

		dėl finansavimo priima Fondo taryba. Todėl tokių duomenų viešinimas galėtų sudaryti klaidingą įspūdį, kad ekspertų siūlymai yra galutiniai sprendimai dėl finansavimo, taip pat didinti spaudimo ekspertams riziką. Pritarta Tarybos sprendimų viešinimo aiškumo didinimui, tačiau nepritarta nefinansuotų projektų aprašymų, individualių vertinimo motyvų, ekspertų grupių sudėčių ir kiekvienai paraiškai skirtų ekspertų siūlymų viešinimui.	Pasiūlyme kalbama apie trumpus projektų apibūdinimus, nefinansuotų paraiškų priežastis (užtektų nuorodos į Taisyklių atitinkamą punktą), ekspertų grupės sudėtį (ne atskirų, o visos programos (paprogramės) ekspertų grupės) ir ekspertų siūlymų turinį (finansavimą skirti/ neskirti/ skirti esant galimybei, nenurodant konkrečių siūlomų sumų). Tai gali būti pateikiama apibendrintai, nuasmenintai ar be komercinių detalių, tačiau taip, kad būtų suprantama sprendimo logika.
5. Korupcijos rizikos analizė atskleidė sisteminės spragas, kurios sudaro sąlygas neefektyviam, galimai neskaidriam ir neproporcingam viešųjų lėšų panaudojimui. Nėra veiklos, projektų, tyrimų stebėsenos reglamentavimo, projektų finansavimo proporcinio pagrindimo, o finansavimas V programai skiriamas ne pagal faktinius veiklos ar nuostolių rodiklius. Kultūros periodinių leidinių rėmimo modelis rodo didelę priklausomybę nuo valstybės lėšų, lėšų dubliavimą (kai tam pačiam leidiniui finansuojama ir veikla, ir projektas), taip pat finansavimo koncentraciją	Kultūros ministerijai: 20. tobulinti teisinį reguliavimą tokiu būdu, kad programų finansavimo proporcijos būtų paremtos paraiškų skaičiumi, kokybe, auditorijų pasiekiamumu ir tiražo (prenumeratos) ar kt. objektyviais rodikliais. Įvesti mažesnes (negu 80 proc.) apimties santykinės ribas projektams, vykdomiems toje pačioje VIP, kuriai jau skirtas finansavimas veiklos paprogramėje, kad veiklos ir projekto finansavimas kartu sudėjus neviršytų 80 % realių VIRS patirtų sąnaudų;	<u>2026-06-19</u> Kultūros ministerija planuoja peržiūrėti ir patikslinti Taisykles (prireikus – ir Visuomenės informavimo įstatymą) šiais aspektais: (20 pasiūlymui) – nustatant santykinai mažesnę projekto finansavimo intensyvumą pareiškėjams, kurie atitinkamoje programoje gavo finansavimą ir veiklai; įvertinant papildomų rodiklių reikalingumą nustatant finansavimo proporcijas tarp programų;	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.

siauram leidėjų ratui. Tuo tarpu V programoje stebimas ne tik finansavimo racionalaus pagrindimo trūkumas, o lėšos skubotai išdalinamos vos keliems dideliems rinkos dalyviams. Šios tendencijos prieštarauja Fondo deklaruojamiems tikslams – skatinti kokybišką žurnalistiką ir racionaliai naudoti viešąsias lėšas – bei kelia sisteminę favoritizmo, formalizmo ir viešojo intereso pažeidimo riziką (žr. 4.4 skirsnio argumentus).	21. reglamentuoti VIRS veiklos, projektų ir tyrimų stebėsenos atlikimo procesą, atsižvelgiant į skirsnyje nurodytus aspektus ir susiejant stebėsenos rezultatus su tolimesnio VIRS finansavimo galimybėmis.	<u>2026-06-19</u> Kultūros ministerija planuoja peržiūrėti ir patikslinti Taisykles (prireikus – ir Visuomenės informavimo įstatymą) šiais aspektais: (21 pasiūlymui) – įtraukiant papildomas nuostatas dėl projektų įgyvendinimo stebėsenos ir jų rezultatų poveikio tolesniam projekto finansavimui ir (ar) jo kontrolei;	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.
	22. nustatyti maksimalų leistiną Fondo finansavimo intensyvumą vienam VIRS (jo projektui), kuris leistų mažinti priklausomybę nuo valstybinės paramos ir skatintų kultūros periodinių leidinių bei kitų VIRS kokybę ir didesnę sklaidą;	<u>2026-06-19</u> Kultūros ministerija planuoja peržiūrėti ir patikslinti Taisykles (prireikus – ir Visuomenės informavimo įstatymą) šiais aspektais: (22 pasiūlymui) – peržiūrint ir nustatant maksimalią finansavimo sumą vienam projektui arba vienam pareiškėjui (taip pat ir kultūros periodinio leidinio leidėjui), jei jis Medijų rėmimo fondui pateikia daugiau nei vieną projektą;	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.
	23. tobulinti V programos finansavimo kriterijus, numatant maksimalią vieno projekto finansavimo ribą, jų skaičių, kurie leistų užtikrinti projekto kokybę, bei nustatant, kad pagrindu skirti paramą būtų reikšmingas azartinių lošimų reklamos pajamų netekimas;	<u>2026-06-19</u> Kultūros ministerija planuoja peržiūrėti ir patikslinti Taisykles (prireikus – ir Visuomenės informavimo įstatymą) šiais aspektais: (23 pasiūlymui) – peržiūrint ir nustatant maksimalią finansavimo sumą vienam projektui arba vienam pareiškėjui (taip pat ir kultūros periodinio leidinio leidėjui), jei jis Medijų rėmimo fondui pateikia daugiau nei vieną projektą; peržiūrint paraiškų, kurias konkurso metu gali teikti vienas pareiškėjas,	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.

		skaičių;	
	24. nustatyti maksimalią kiekvienoje programoje galimą finansuoti Fondo lėšomis vieno projekto vertę (eurais).	<u>2026-06-19</u> Kultūros ministerija planuoja peržiūrėti ir patikslinti Taisykles (prireikus – ir Visuomenės informavimo įstatymą) šiais aspektais: (24 pasiūlymui) – peržiūrint ir nustatant maksimalią finansavimo sumą vienam projektui (pareiškėjui, jei jis pateikia daugiau nei vieną projektą).	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.
	Fondui: 25. atlikti I ir V programos veiklos ir projektų stebėseną, viešai paskelbti jos rezultatus;	<u>2026-07-01</u> Fondas pritaria siekiui stiprinti finansuojamų veiklų ir projektų stebėseną, tokiu būdu prisidėti prie projektų įgyvendinimo kokybės vertinimo, finansavimo poveikio analizės, viešųjų lėšų panaudojimo kontrolės ir Fondo finansavimo modelio tobulinimo. Tačiau siūlymas atlikti pilnos apimties I ir V programų veiklų bei projektų stebėseną ir viešai skelbti individualius jos rezultatus turi būti vertinamas atsižvelgiant į proporcingumo, administracinės naštos, turimų finansinių ir žmogiškųjų išteklių, pareiškėjų teisėtų interesų apsaugos, konfidencialumo ir ekspertinio vertinimo nepriklausomumo principus. Tokios apimties stebėseną pareikalautų papildomų	Planuojama įgyvendinti iš dalies Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Fondo paaiškinimas dėl pasiūlymo Nr. 25 nukreiptas ne į tą riziką, dėl kurios šis pasiūlymas buvo pateiktas. Paaiškinimas konstruojamas taip, tarsi STT būtų siūlusi atlikti pilnos apimties kiekvieno I ir V programų projekto turinio, kokybės ir poveikio ekspertinę stebėseną bei viešai skelbti individualius pareiškėjų vertinimo rezultatus. Tačiau

		ekspertinių paslaugų, kurios turėtų būti perkamos ir apmokamos atskirai, taip pat papildomo administracinio koordinavimo, pareiškėjų paaiškinimų ar pastabų nagrinėjimo ir galimų ginčų administravimo. Atsižvelgiant į tai, kad Fondo biudžete tokios apimties stebėsenai reikalingos lėšos nėra numatytos, o Fondo turimi finansiniai ir žmogiškieji ištekliai yra riboti, šiuo metu vykdyti tokio masto stebėsenos Fondas negali. Stebėsenos rezultatai, kai vertinamas projekto turinys, kokybė, rezultatai, poveikis ar atitiktis finansavimo tikslams, savo pobūdžiu yra artimi ekspertinio vertinimo išvadoms. Todėl individualių stebėsenos rezultatų viešinimas sukeltų neproporcingų pasekmių pareiškėjams, įskaitant reputacinę žalą, ypač tais atvejais, kai pareiškėjas su vertinimu nesutinka ar turi teisę pateikti paaiškinimus. Tokią informaciją Fondo administracija teikia konkrečiam pareiškėjui, Tarybai ir ekspertams, siekiant gerinti projektų įgyvendinimo ir finansavimo procesus. Atsižvelgiant į tai, Fondas pagal turimus išteklius gali tęsti ar plėtoti riziką grįstą, atrankinę arba apibendrintą projektų stebėseną, o viešai skelbti tik apibendrintą, nuasmenintą ir su konkrečiais pareiškėjais nesusietą informaciją apie bendras tendencijas, dažniausiai nustatomus trūkumus, gerąją praktiką ar rekomendacijas ateities konkursams.	Išvados kontekste pasiūlymo Nr. 25 esmė buvo kita – įvertinti, ar pasiteisino I ir V programoms taikytos išimtinės / specifinės finansavimo sąlygos ir ar toks lėšų paskirstymo modelis pagrįstas objektyviu poreikiu, racionalių viešųjų lėšų naudojimu ir Fondo tikslais. Išvadoje aiškiai nurodyta, kad didžiausia neracionalaus viešųjų lėšų paskirstymo rizika kyla būtent dėl I ir V programų finansavimo, nes programų proporcijos buvo nustatytos remiantis prielaidomis ir ankstesnio paramą skirsčiusio fondo (SRTRF) patirtimi, o ne objektyviai įvertintu finansavimo poreikiu. Dėl I programos KRA išvadoje akcentuota, kad kultūros periodinių leidinių veiklos paprogramėje lieka reikšmingi nepaskirstytų lėšų likučiai, kyla nesutarimų dėl jų perkėlimo į kitas programas, o objektyvaus poreikio vertinimo mechanizmo nėra. Dėl V programos KRA išvadoje nustatyta, kad neracionalaus lėšų naudojimo riziką kelia tai, jog 2025–2027 m. Fondui kasmet papildomai skirta po 4 mln. Eur, tačiau programoje nėra pakankamų saugiklių: nenustatytas maksimalus
--	--	---	--

			galimas projekto finansavimo dydis, potencialių pareiškėjų ratas siauras, nenustatytas minimalus santykis tarp prarastų pajamų iš azartinių lošimų reklamos ir visų reklamos pajamų, o 2025 m. paskutinį ketvirtį įgyvendinamam projektui galėjo būti skiriama panaši suma kaip visus 2026 m. vykdomam projektui. Siūlome Fondui atlikti projektų rezultatų apibendrintą kokybės ir poveikio stebėseną, atsakant į aktualius klausimus, pvz.: I programos atveju – skirtas ir nepaskirstytas finansavimas, lėšų likučių priežastys, veiklos ir projektinio finansavimo dubliavimosi mastas, vienam VIRS tenkanti paramos koncentracija, finansavimo intensyvumas, tiražo, prenumeratos, auditorijos, sklaidos ir kokybės rodikliai. V programos atveju – kiek pareiškėjų realiai pretendavo į finansavimą, kiek jų gavo paramą, kokia buvo paramos koncentracija, kokie buvo deklaruoti / patvirtinti pajamų iš azartinių lošimų reklamos praradimai, koks santykis tarp praradimų ir skirtos paramos, ar nustatytos sąlygos nesudarė neproporcingos naudos siauram
--	--	--	--

			didelių rinkos dalyvių ratui ar kt.
	26. reglamentuoti stebėsenos atlikimo tvarką, susiejant jos rezultatus su tolesnio finansavimo gavimo galimybėmis, ją viešai paskelbti.	<u>2026-07-01</u> Pritarta iš dalies. Fondas pritaria poreikiui aiškiau reglamentuoti finansuojamų projektų stebėsenos atlikimo tvarką, įskaitant stebėsenos tikslus, kriterijus, rezultatų fiksavimą ir jų naudojimą finansavimo proceso tobulinimui. Fondas jau taiko standartinę stebėsenos formą, pagal kurią ekspertai atlieka finansuotų projektų stebėseną ir vertina projekto veiklą įgyvendinimą, rezultatų kokybę, atitiktį finansavimo tikslams ir kitus reikšmingus aspektus. Stebėsenos rezultatų susiejimas su tolesnio finansavimo gavimo galimybėmis galimas tik esant aiškiam, proporcingam ir visiems pareiškėjams vienodai taikomam teisiniam reguliavimui. Jeigu stebėsenos rezultatai būtų laikomi būsimo finansavimo vertinimo kriterijumi, tokia stebėseną turėtų būti atliekama ne pasirinktinai, o visiems projektams, siekiant užtikrinti pareiškėjų lygiateisiškumą, skaidrumą ir teisėtų lūkesčių apsaugą. Šiuo metu tokio masto sisteminei stebėsenai Fondas neturi pakankamų finansinių ir žmogiškųjų išteklių. Stebėseną atliekantys ekspertai turėtų būti pasitelkiami ir jų paslaugos apmokamos atskirai, o Fondo biudžete tokios apimties stebėsenai reikalingos lėšos nėra numatytos. Todėl visų atitinkamų projektų stebėsenos susiejimas su tolesnio finansavimo galimybėmis šiuo metu būtų neproporcingas ir praktiškai	Planuojama įgyvendinti iš dalies Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Išvadoje nustatyta, kad Fondo stebėsenos praktika buvo nenuosekli. Įvertinus Tarybos 2024–2025 m. posėdžių protokolus, buvo sunku įžvelgti aiškias tendencijas ar nuoseklumą, o iš Fondo pateiktų (neformalios, nereglamentuotos) stebėsenos rezultatų matyti, kad nebuvo patvirtintos vieningos stebėsenos formos: vieni ekspertai pateikė trumpas pastraipas, kiti – išsamesnius vertinimus, kartais su įrodymais, balais ar rekomendacijomis dėl tolesnio finansavimo. Būtent dėl to Išvadoje pažymėta rizika, kad, nesant aiškaus stebėsenos proceso reglamentavimo, ji gali būti taikoma selektyviai: vieniems projektams ji skiriama be aiškaus pagrindo, kitiems – net kilus pagrįstų abejonių – netaikoma, o patys pareiškėjai nežino, kas laikoma neigiamu

		neįgyvendinamas. Pažymėtina, kad stebėsenos išvados, kai vertinama projekto turinio kokybė, rezultatai, poveikis ar atitiktis finansavimo tikslams, savo pobūdžiu yra ekspertinio vertinimo rezultatas. Todėl, prieš nustatant jų reikšmę būsimiems finansavimo sprendimams, būtina aiškiai reglamentuoti pareiškėjų teisę susipažinti su stebėsenos išvadomis, pateikti paaiškinimus ar pastabas ir nustatyti tokių pastabų nagrinėjimo tvarką. Atsižvelgiant į tai, pritarta stebėsenos atlikimo tvarkos aiškesniam reglamentavimui ir viešam pačios tvarkos paskelbimui. Tačiau stebėsenos rezultatų susiejimas su tolesnio finansavimo gavimo galimybėmis galimas tik nustačius aiškų teisinį pagrindą, pakankamus finansinius ir žmogiškuosius išteklius bei pareiškėjų teisių apsaugos mechanizmus. Individualūs stebėsenos rezultatai neturėtų būti viešinami bendra tvarka, viešai galėtų būti skelbiama tik apibendrinta, nuasmeninta ir su konkrečiais pareiškėjais nesusieta informacija apie bendras stebėsenos tendencijas, nustatomus trūkumus, gerąją praktiką ar rekomendacijas.	stebėsenos rezultatu ir kokią įtaką tai gali turėti jų finansavimo galimybėms ateityje. Fondas pagrįstai nurodo, kad stebėsenos rezultatų susiejimas su tolesnio finansavimo galimybėmis turi būti aiškiai reglamentuotas, proporcingas ir visiems pareiškėjams taikomas vienodai. Tačiau tai nėra argumentas pasiūlymo neįgyvendinti. Tai yra argumentas būtent reglamentuoti tokią mechanizmą, nes dabar aiškaus pagrindo nėra. Fondo teiginys, kad jeigu stebėsenos rezultatai būtų būsimo finansavimo kriterijus, stebėseną turėtų būti atliekama visiems projektams, yra pernelyg kategoriškas. Lygiateisiškumui užtikrinti nebūtina tikrinti absoliučiai visų projektų vienoda apimtimi. Galimas ir proporcingas, rizika grįstas modelis, jeigu iš anksto aiškiai nustatyta, kada projektai atrenkami stebėsenai: pavyzdžiui, pagal skirtos sumos dydį, pakartotinį finansavimą, ankstesnius pažeidimus, reikšmingus projekto keitimus, Tarybos ar ekspertų abejones, skundus, vėlavimus, sąmatos keitimus ar atsitiktinės atrankos principą. Taip pat svarbu, kad
--	--	---	---

			STT pasiūlymas nereiškė automatinio draudimo gauti finansavimą ateityje. „Susieti stebėsenos rezultatus su tolesnio finansavimo gavimo galimybėmis“ gali reikšti skirtingo intensyvumo priemonės: papildomą rizikos vertinimą, pareigą pašalinti trūkumus, didesnę kontrolės intensyvumą, tam tikrą balų mažinimą, finansavimo sutarties sąlygų griežtinimą, galimybę neskirti finansavimo už esminius ar nepašalintus pažeidimus. Tai galėtų būti reglamentuota proporcingai, atskiriant formalius, mažareikšmius ir esminius pažeidimus. Viešai turėtų būti paskelbta pati tvarka, o individualių rezultatų viešinimo klausimas gali būti sprendžiamas atskirai – pavyzdžiui, skelbiant apibendrintus duomenis, nustatytas tendencijas, dažniausius trūkumus ir rekomendacijas.
6. Fondo finansavimo praktikoje egzistuoja kelios sisteminės rizikos: sąmatų pagrįstumo vertinimas grindžiamas pareiškėjų subjektyviai deklaruotais skaičiavimais, sprendimai dėl projekto apimčių mažinimo nėra aiškiai reglamentuoti, o ekspertų ir	Kultūros ministerijai: 27. sukurti bendrą valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų kultūros institucijų veiklos ir jų bei nevyriausybinių organizacijų teikiamų projektų informacinę sistemą, taip mažinant dvigubo	<u>2026-06-19</u> Kultūros ministerijos vertinimu pasiūlymas kurti bendrą valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų kultūros institucijų veiklos ir jų bei nevyriausybinių organizacijų teikiamų projektų informacinę sistemą nėra tikslingas jį vertinant numatomos naudos ir	Planuojama įgyvendinti alternatyviomis priemonėmis Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Atkreiptinas dėmesys, kad korupcijos rizikos analizė atskleidė, kad esami susitarimai

Tarybos sprendimai priimami be iš anksto apibrėžtų, visiems vienodų ribų. Nors formaliai egzistuoja dvigubo finansavimo prevencija, praktikoje dėl tarpinstitucinių duomenų apsikeitimo ribotumo ir sisteminės kontrolės nebuvimo, valstybės lėšos skirstomos rizikuojant dubliuoti finansavimą tiems patiems projektams ar veikloms (žr. 4.5 skirsnio argumentus).	finansavimo riziką;	įgyvendinimo kaštų aspektu. Pažymėtina, kad naujos informacinės sistemos sukūrimas ir palaikymas pareikalautų reikšmingų valstybės biudžeto lėšų, o pagrindinis siekiamas rezultatas – dvigubo to paties projekto finansavimo iš skirtingų institucijų prevencija – galėtų būti užtikrinamas ir kitomis, mažesnių sąnaudų reikalaujančiomis priemonėmis. Šiuo metu dvigubo finansavimo rizikai valdyti jau taikomos įvairios priemonės: institucijų bendradarbiavimo susitarimai, keitimasis informacija, papildoma duomenų analizė, projektų vykdymo stebėseną ir pan. Be kita ko, taip pat numatoma tolesnė nuosekli VIRSIS plėtra ir papildomų integracinių sąsajų diegimas. Kultūros ministerijos vertinimu, šių priemonių tobulinimas ir nuoseklus taikymas yra proporcingesnis bei ekonomiškai efektyvesnis būdas siekiamam tikslui pasiekti. Atsižvelgdama į tai, Kultūros ministerija neplanuoja įgyvendinti šio pasiūlymo.	tarp institucijų ir informaciniai ištekliai nėra pakankami. Išvadoje pateikti praktiniai pavyzdžiai, kuomet vienas subjektas gali gauti finansavimą iš kelių skirtingų šaltinių (LKC, LKT, savivaldybių ir kt.) rodo galimo dvigubo finansavimo riziką, kurios vien VIRSIS funkcionalumai, manytina, negali sumažinti. Be to, VIRS dalyviai gali už tą pačią veiklą (produktą/ kūrinį) gauti finansavimą dar iš kito šaltinio kaip, pavyzdžiui fizinis asmuo. Apie poreikį sukurti bendrą valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų kultūros institucijų veiklos ir jų bei nevyriausybinių organizacijų teikiamų projektų informacinę sistemą dar 2017 m. atkreipė Valstybės kontrolė. Ministerijos argumentai remiasi bendradarbiavimo susitarimais, keitimusi informacija, papildoma analize, stebėseną ir VIRSIS plėtra, tačiau nepateikia konkretaus mechanizmo, kaip šios priemonės užtikrins automatinį ar bent sisteminį LKT, LKC, savivaldybių, MRF ir kitų šaltinių duomenų suliginimą. STT vertins ne konkrečios naujos IS sukūrimą, o tai, ar Ministerija pasiūlys lygiavertį,
--	----------------------------	---	--

			techniškai ir teisiškai veikiantį dvigubo finansavimo prevencijos mechanizmą sekančiuose stebėsenos etapuose.
	28. tobulinti teisinį reguliavimą šalinant neaiškumus dėl kultūros periodinių leidinių veiklos finansavimo sąlygose paminėtos išlygos dėl informacijos rengimo užsienio kalbomis.	<u>2026-06-19</u> Kultūros ministerija planuoja peržiūrėti ir patikslinti Taisykles (prireikus – ir Visuomenės informavimo įstatymą) šiuo aspektu: (28 pasiūlymui) – peržiūrint ir patikslinant veiklos finansavimo sąlygas, siekiant išvengti netolygumų tarp mažųjų ir vidutinių žiniasklaidos organizacijų (redakcijų).	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.
	Fondui: 29. nustatyti orientacinius vieneto (straipsnio, laidų, lankų) kaštus, taikomus nuosekliai visoms paraiškoms toje pačioje paprogramėje (tos pačios rūšies VIP), ekspertų ir (ar) Tarybos posėdžių protokoluose nurodyti apytikslę, vidutiniais rinkos į kainiais apskaičiuotą, teikiamo svarstyti projekto sumą;	<u>2026-07-01</u> Fondas pritaria siekiui didinti finansavimo sprendimų pagrįstumą, nuoseklumą ir skaidrumą. Orientaciniai vieneto (straipsnio, laidų, lankų) kaštai pagal paprogrames ir tos pačios rūšies viešosios informacijos priemonės bus svarstomi Fondo taryboje kaip papildoma projekto sąmatos pagrįstumo vertinimo priemonė, padedanti ekspertams ir Tarybai įvertinti prašomos finansavimo sumos proporcingumą ir nustatyti akivaizdžiai nepagrįstas sąnaudas. Tačiau orientaciniai vieneto kaštai negali būti laikomi fiksuotais ar privalomais į kainiais ir negali pakeisti individualaus paraiškos vertinimo. Projekto turinys, apimtis, žanras, sudėtingumas, tikslinė auditorija, sklaidos mastas, kūrybinio ar tiriamojo darbo intensyvumas, sąnaudų struktūra ir kitos objektyvios aplinkybės gali lemti skirtingą	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Fondo pateikta informacija vertintina kaip iš esmės atitinkanti STT pasiūlymo tikslą, nes Fondas pripažįsta poreikį nustatyti orientacinius vieneto kaštus pagal paprogrames ir tos pačios rūšies viešosios informacijos priemonės bei parengti jų taikymo metodiką. Pasiūlymas Nr. 29 buvo pateiktas atsižvelgiant į KRA išvadoje nustatytą riziką, kad pareiškėjų paraiškose nurodomos projektų sąmatos yra subjektyvūs pačių VIRS skaičiavimai, Fondo ekspertų ir Tarybos posėdžių

		tinkamų finansuoti išlaidų dydį. Todėl mechaninis vienodų įkainių taikymas visoms paraiškoms neatitinka individualaus ekspertinio vertinimo, proporcingumo ir sprendimų pagrįstumo principų. Orientacinių kaštų taikymas būtų galimas tik parengus aiškia ir pagrįstą metodiką, kurioje būtų nustatyti duomenų šaltiniai, įkainių atnaujinimo periodiškumas, skirtingų turinio vienetų, paprogramių ir viešosios informacijos priemonių rūšių diferencijavimo kriterijai. Nesant tokios metodikos, orientaciniai dydžiai keltų pareiškėjų lygiateisiškumo ir sprendimų pagrįstumo klausimų. Dėl siūlymo ekspertų ir Tarybos posėdžių protokoluose nurodyti apytikslę, vidutiniais rinkos įkainiais apskaičiuotą projekto sumą pažymėtina, kad tokia suma galėtų būti naudojama tik kaip papildomas sąmatos vertinimo orientyras, o ne kaip galutinis finansavimo dydis. Galutinis sprendimas dėl finansavimo priimamas individualiai, įvertinus paraiškos turinį, projekto apimtį, sąmatos pagrįstumą, ekspertų išvadas, Tarybos argumentus ir konkrečios programos biudžeto galimybes. Fondo Taryba nustatys orientacinius vieneto kaštus, o Fondo administracija parengs jų taikymo metodiką. Orientaciniai kaštai bus naudojami tik kaip pagalbinė projekto sąmatos pagrįstumo vertinimo priemonė: 2026 m. IV ketvirtį.	protokoluose dažnai įvardijamos kaip nepagrįstos ar „išpūstos“, o Fondo dokumentacijoje nėra nurodoma reali kiekvieno projekto rinkos vertė ar vienodai taikomi orientaciniai spaudos lanko, laidos, straipsnio ar kito turinio vieneto kaštų rėžiai. Dėl to kyla rizika, kad pareiškėjams gali būti skiriamas nepagrįstas finansavimo dydis arba sudaromos palankesnės sąlygos nesąžiningiems pareiškėjams, kai šie, pateikę nepagrįstai didelę sąmatą, vėliau prašo mažinti projekto apimtį. Tolesnės stebėsenos metu bus vertintina, ar orientacinių kaštų metodikoje bus aiškiai nustatyti duomenų šaltiniai, įkainių atnaujinimo periodiškumas, skirtingų turinio vienetų, paprogramių ir viešosios informacijos priemonių rūšių diferencijavimo kriterijai, taip pat ar ekspertų ir (ar) Tarybos posėdžių protokoluose bus fiksuojama apytikslė, vidutiniais rinkos įkainiais apskaičiuota projekto suma ir motyvai, kai nuo tokios orientacinės sumos nukrypstama. Vertintinas ir šios metodikos ryšys su sprendimų dėl projekto apimčių mažinimo
--	--	---	---

			priėmimu.
	30. reglamentuoti sprendimų dėl projekto apimčių mažinimo tvarką, numatyti, kad priimant sprendimus dėl apimčių mažinimo, atsižvelgiama ne į VIRS paraiškoje nurodytąją, o į Tarybos (ir ekspertų) pagal rinkos įkainius, įvertintą projekto tikrąją vertę;	<u>2026-07-01</u> Pritarta iš dalies, iš dalies įgyvendinta. Fondas pritaria siekiui aiškiau reglamentuoti sprendimų dėl projektų apimčių mažinimo tvarkos priėmimą ir stiprinti tokių sprendimų motyvavimą. Pagal Ekspertų darbo reglamento 22 punktą ekspertų grupės sprendimas įforminamas posėdžio protokolu, kuriame nurodomi vertinimo balų vidurkiai, apibendrintos motyvuotos ekspertų išvados, siūlomos skirti lėšų sumos, o pagal 22.10 papunktį – ir rekomendacijos dėl galimo projekto apimties sumažinimo. Todėl Taryba, svarstydamą pareiškėjų prašymus sumažinti projekto apimtį, gali remtis ne tik paraiškoje nurodyta prašoma suma, bet ir ekspertų pateikta motyvuota rekomendacija dėl projekto apimties. Fondo vertinimu, projekto apimties mažinimas negali būti grindžiamas vien formaliai nustatoma „tikrąją vertę“ ar formaliu orientacinių įkainių taikymu. Kiekviena paraiška turi būti vertinama individualiai, atsižvelgiant į projekto turinį, apimtį, žanrą, sudėtingumą, tikslinę auditoriją, sklaidos mastą, sąnaudų struktūrą, ekspertų išvadas ir konkrečios programos biudžeto galimybes. Orientaciniai rinkos įkainiai ar apytikslė projekto suma gali būti naudojami tik kaip pagalbinė sąmatos pagrįstumo vertinimo priemonė, bet negali pakeisti individualaus ekspertinio ir Tarybos vertinimo. Siūlymui pritarta iš dalies: esamas Fondo reguliavimas jau numato ekspertų	Neįgyvendinta Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Fondas pripažįsta poreikį aiškiau reglamentuoti apimčių mažinimo sprendimus, bet iš esmės remiasi jau iki Išvados buvusių reguliavimų ir klaidingai susiaurina STT pasiūlymą iki „mechaninio tikrosios vertės“ ar „formalaus rinkos įkainių“ taikymo. STT pasiūlymo esmė buvo ne pakeisti individualų vertinimą, o neleisti, kad apimčių mažinimas būtų grindžiamas pačių pareiškėjų galimai išpūstomis sąmatomis. STT nesiūlė apimčių mažinimo sprendimų priimti mechaniškai. Siūlyta, kad pareiškėjo nurodyta sąmata nebūtų vienintelis ar lemiamas atskaitos taškas, kai patys ekspertai ir Taryba ją laiko nepagrįsta ar „išpūsta“. Fondo nurodytas Ekspertų darbo reglamento 22 punktas ir 22.10 papunktis, pagal kuriuos ekspertų grupė gali pateikti rekomendacijas dėl galimo projekto apimties sumažinimo, taip pat nėra pakankamas

		rekomendacijų dėl galimo projekto apimties sumažinimo pateikimą Fondo Tarybai. Nepritarta siūlymui projekto apimties mažinimą grįsti vien rinkos įkainiais nustatoma „tikraja verte“.	įgyvendinimas. Pirma, šis reguliavimas jau egzistavo rengiant Išvadą, todėl vien nuoroda į jį negali būti laikoma nauja įgyvendinimo priemone. Antra, rekomendacijos galimybė nėra tas pats, kas aiški sprendimų dėl apimčių mažinimo tvarka: joje turi būti nustatyta, kaip apskaičiuojama pagrįsta projekto vertė, kada apimtys gali būti mažinamos, kada prašymui turi būti nepritariama, kaip fiksuojami motyvai ir kaip užtikrinamas vienodas taikymas. Fondas teigia, kad Taryba „gali remtis“ ekspertų rekomendacija. Tačiau Išvadoje nustatyta problema buvo ta, kad nėra privalomo, aiškaus ir patikrinamo mechanizmo. „Gali remtis“ palieka plačią diskreciją ir neužtikrina, kad visais analogiškais atvejais bus taikomas tas pats standartas. Fondo paaiškinime taip pat neatsakoma į esminį klausimą: kaip bus apskaičiuojama, kokia projekto dalis realiai gali būti sumažinta, jeigu pradinė sąmata laikoma nepagrįstai didele. Fondui siūlytina patvirtinti sprendimų dėl projekto apimčių mažinimo tvarką, kurioje būtų aiškiai nustatyta, kaip ir per kokius terminus vertinama
--	--	--	---

			pareiškėjo prašymo sumažinti projekto apimtį pagrindumas, kokiais atvejais apimčių mažinimui pritariama, pritariama iš dalies ar nepritariama, kaip skaičiuojama pagrįsta projekto vertė, kaip taikomi orientaciniai vieneto kaštai ir kaip protokoluose fiksuojami Tarybos bei ekspertų motyvai.
	31. užtikrinti, kad Turinio banko funkcinės galimybės ir struktūra sudarytų sąlygas efektyviai visuomeninei kontrolei, užtikrintų skaidrumo ir atsekamumo principų veikimą.	<u>2026-07-01</u> Pritarta, įgyvendinta. Fondas pritaria siekti užtikrinti, kad Turinio banko funkcinės galimybės ir struktūra sudarytų sąlygas veiksmingai visuomeninei kontrolei, skaidrumo ir atsekamumo principų įgyvendinimui. Turinio bankas yra sukurtas būtent šiam tikslui – užtikrinti finansuotų projektų rezultatų viešą prieinamumą, sudaryti galimybę visuomenei susipažinti su Fondo lėšomis sukurtu turinio rezultatais ir vertinti viešųjų lėšų panaudojimo poveikį. Turinio banke jau veikia funkcionalumai, leidžiantys identifikuoti ir rasti Fondo lėšomis finansuotą turinį, jį susieti su konkrečiais projektais, programomis ar finansavimo kryptimis, taip pat užtikrinti informacijos paiešką ir prieinamumą vartotojams. Tokiu būdu Turinio bankas sudaro sąlygas tiek visuomeninei kontrolei, tiek viešųjų lėšų panaudojimo atsekamumui. Turinio banko funkcionalumų plėtra yra tęstinis procesas. Fondas nuolat vertina Turinio banko naudojimo praktiką, technines galimybes, vartotojų poreikius, todėl pagal	Planuojama įgyvendinti Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama. Nesutiktina su teiginiu, kad Turinio bankas turi pagrindinius funkcionalumus, reikalingus skaidrumui, viešumui ir visuomeninei kontrolei užtikrinti. Fondui siūlytina Turinio banke pagal galimybes įdiegti privalomų metaduomenų ir filtravimo sistemą, leidžiančią, pavyzdžiui, kiekvieną įkeltą turinio vienetą susieti su konkrečiu finansuotu projektu: finansavimo metais, programa, paprograme, VIRS, VIP, paraiškos / sutarties numeriu, projekto pavadinimu, turinio tipu. Taip pat siūlytina svarstyti Turinio banką naudoti ne tik visuomeninei kontrolei, bet ir Fondo vykdomai projekto įgyvendinimo kontrolei

		turimus finansinius, techninius ir administracinius išteklius tobulina jo struktūrą, paieškos, filtravimo, informacijos pateikimo ir atsekamumo sprendimus. Pasiūlymo tikslas iš esmės jau yra įgyvendintas: Turinio bankas turi pagrindinius funkcionalumus, reikalingus skaidrumui, viešumui ir visuomeninei kontrolei užtikrinti, o Fondas nuolat vykdo jo priežiūrą ir tobulinimą.	(pavyzdžiui, greitai ir patogiai palyginti sutartimi įsipareigoto ir faktiškai įkelto turinio vienetų skaičių - konkrečius Turinio banke paskelbtus straipsnius, vaizdo ir garso įrašus; atlikti turinio kokybės stebėseną, įvertinti, ar to paties VIRS turinys nedubliuojamas vėlesniuose projektuose ir t.t.).
<i>2. Kitos antikorupcinės pastabos</i>			
7. Fondo naudojama užsienio tiekėjo valdoma uždara paraiškų teikimo platforma, kuri konkurso procese turėtų veikti kaip antikorupcinės kontrolės mechanizmas, šiuo metu stokoja esminių saugiklių: nesuteikia galimybių sisteminei dokumentų stebėsenai; nepalaiko integracijų su nacionalinėmis duomenų sistemomis; neturi versijų ar sprendimų motyvų istorijos; lemia tiesioginę pareiškėjų ir Fondo administracijos komunikaciją ir dokumentų srauto valdymą už platformos ribų, taip pat apsunkina analizių ir (ar) audito atlikimą dėl mišraus kalbų naudojimo ir sudėtingos konkrečių duomenų paieškos. Ši situacija kelia korupcijos rizikas, mažindama Fondo sprendimų teisėtumo, atskaitomybės ir kontrolės lygį, didindama informacinės atskirties ir apskaitos spragų riziką bei prieštarauja gerajai duomenų	Fondui: 32. diegti pažangią informacinę sistemą, kurioje būtų tvarkomi visi privalomi pateikti dokumentai, jų papildymai ir patikslinimai, paraiškų statusai ir (ar) atmetimo priežastys būtų aiškiai argumentuojami ir matomi paraiškų teikėjams, ekspertams ir Tarybos nariams, o funkcionalumas užtikrintų skaidrumą ir auditavimo galimybes bei valstybinės kalbos vartojimą, pagal galimybes susietą su aktualiomis informacinėmis sistemomis ir (ar) registrais.	<u>2026-07-01</u> Pritarta, iš dalies įgyvendinta. Fondas pritaria siūlymui diegti pažangią informacinę sistemą, užtikrinančią centralizuotą paraiškų, privalomų dokumentų, jų papildymų ir patikslinimų, paraiškų statusų, sprendimų motyvų, atmetimo priežasčių bei kitos reikšmingos informacijos tvarkymą. Tokia sistema sudarys sąlygas didinti finansavimo proceso skaidrumą, atsekamumą, auditą, pareiškėjų informavimo aiškumą ir efektyvesnę duomenų valdymą. Fondas jau yra pradėjęs naujos paraiškų teikimo ir administravimo platformos kūrimo bei diegimo procesą. Numatoma, kad naujoji platforma pradės veikti šių metų rudenį ir bus naudojama paraiškoms teikti, dokumentams administruoti, komunikacijai su pareiškėjais vykdyti, ekspertiniam vertinimui organizuoti, Fondo tarybos sprendimams fiksuoti, taip pat veiksmų atsekamumui ir audito galimybėms užtikrinti. Sistemos funkcionalumai bus plėtojami etapais,	<u>Įgyvendinama</u> Pasiūlymo įgyvendinimo stebėseną tęsiama.

valdysenos praktikai (žr. 4.1 skirsnio argumentus).		atsižvelgiant į turimus finansinius, techninius ir organizacinius išteklius, siekiant užtikrinti dokumentų atsekamumą, statusų aiškumą, sprendimų motyvų fiksavimą, valstybinės kalbos vartojimą, informacijos saugą ir, esant galimybėms, sąsajas su aktualiomis informacinėmis sistemomis ar registrais.	
---	--	--	--
